

Skatteutskottets seminarium om OECD:S
handlingsplan mot skattebaserodering och
vinstförflyttning

ISSN 1653-0942
978-91-86673-56-7
Riksdagstryckeriet, Stockholm, 2014

Förord

Skatteundandragande och skatteminimering är föremål för allt mer intensifierad debatt i såväl media som i olika internationella politiska forum. OECD har på uppdrag av G20-länderna tagit fram en 15 punkters handlingsplan för att förhindra att multinationella företags aktiviteter leder till erodering av de nationella skattebaserna.

Handlingsplanen syftar till att identifiera områden där OECD bedömer att åtgärder behöver koordineras för att olika länders skattesystem och regelverk inte ska utnyttjas för att minska skatteuppbörden på sätt som varit oförutsedda för lagstiftarna.

Riksdagens skatteutskott anordnade den 10 december 2013 ett seminarium för att informera sig om det pågående arbetet. Handlingsplanen presenterades inledningsvis av Pascal Saint-Amans, chef för OECD:s enhet för skattepolicy och administration. Därefter kommenterades denna av statssekreterare Mikael Lundholm, Skatteverkets rättschef Inga-Lill Askersjö och Skattejuristen vid AB Volvo Jesper Barenfeld. Efter presentationerna gavs möjlighet för utskottets ledamöter samt inbjudna deltagare att ställa frågor till panelen.

I denna rapport publiceras en utskrift av seminariet. Läsaren bör beakta att referaten av Pascal Saint-Amans tal baseras på en simultantolkad översättning och kan därför innehålla smärre fel, eller vara ofullständiga. I allt väsentligt ges emellertid en god bild av vad som sades vid seminariet.

Stockholm i mars 2014

Henrik von Sydow
Ordförande

Leif Jakobsson
Vice ordförande

Anna Wallin
Kanslichef

Innehållsförteckning

Förord.....	3
Innehållsförteckning.....	4
Skatteutskottets seminarium om OECD:S handlingsplan mot skattebaserodering och vinstförflyttning	5

Skatteutskottets seminarium om OECD:s handlingsplan mot skattebasero- dering och vinstförflyttning

Ordföranden: God morgon och välkomna! Klockan är 10.00 och riksdagens skatteutskott startar sin offentliga utfrågning om internationell beskattningsrätt, multinationella bolag och arbetet med att motverka skatteundandragande och skatteflykt.

Mitt namn är Henrik von Sydow. Jag har uppdraget som ordförande i riksdagens skatteutskott. Bredvid mig sitter utskottets vice ordförande Leif Jakobsson och till höger om mig utskottets kanslichef Anna Wallin.

Jag vill hälsa föredragshållare, gäster, ledamöter och tv-tittare välkomna till skatteutskottets öppna utfrågning här i Riksdagshusets förstakammarsal. Vi vet att denna utfrågning har ett stort intresse och en stor publik, också utanför denna sal. Utfrågningen tv-sänds både på SVT Forum och på riksdagens webbplats. Jag vill också skicka en påminnelse till alla i salen om att respektera att mobiltelefoner ska vara avstängda.

Utfrågningen sker mot bakgrund av att den internationella samarbetsorganisationen OECD på uppdrag av G20-länderna tagit fram en handlingsplan i 15 punkter för att främst förhindra att multinationella företags aktiviteter leder till det som kallas för erodering av de nationella skattebaserna. Projektet kallas för BEPS, som står för Base Erosion and Profit Shifting. Därför är vi särskilt glada att ha Pascal Saint-Amans, chef för OECD:s enhet för skattepolicy, som medverkande för att presentera och svara på frågor om arbetet med handlingsplanen.

Utskottet arrangerade tidigare i år, den 16 maj, en öppen utfrågning om möjligheten att motverka skattebaserosion och förflyttning av vinster, just för att motverkandet av skatteundandragande och skatteflykt har en hög prioritet i utskottets arbete och vi följer dessa frågor med stort intresse.

Utformningen av nationella skattesystem, hur de olika nationella skattesystemen samverkar och möjligheterna för framför allt multinationella företag att utnyttja olikheterna i systemet för att uppnå skattefördelar är frågor som det senaste året diskuterats i många olika internationella sammanhang. Vi noterar att det finns en ny internationell beslutsamhet att utveckla och effektivisera det internationella samarbetet för att motverka skatteundandragande, oavsett om det sker genom utnyttjande av ofullständigheter och luckor i regelverket, bedrägerier eller med hjälp av speciella skatteregimer.

Sverige och den svenska skattebasen påverkas också av skatteundandragande som har sin grund i den internationella miljön. Vi vet att Sverige är en liten, öppen och exportberoende ekonomi med flera internationellt verksamma företag som exporterar till stora exportmarknader.

För såväl jobben som konkurrenskraften och välfärden är det centralt att skydda den svenska bolagsskattebasen i en alltmer globaliserad värld. Därför krävs det en väl fungerande internationell konkurrens med en väl fungerande internationell beskattningsrätt som bidrar till stabila nationella skattebaser som finansierar den gemensamma offentliga sektorn.

I internationella medier läser vi återkommande exempel på hur skillnader i nationella skattesystem och skattelagstiftning nyttjas av multinationella koncerner som betalar en lägre skatt än vad lagstiftaren avsett. Några av de mest uppmärksammade namnges just efter nationell skattelagstiftning. Vi talar om en Dutch Sandwich eller en Double Irish, vilket bygger på vinstförflyttningar och minskad skattebas. Vi ser detta, och vi har här i riksdagen agerat och kommer att fortsätta agera för att stoppa skatteundragande.

I det här samtalet vill vi nu sätta fokus på OECD:s arbete på området. Det är ett ambitiöst arbete som bedrivs skyndsamt och som ställer större frågor om beskattningsprinciper på bordet, samtidigt som vi behöver pragmatiska lösningar som motverkar skatteundragande.

Vi kommer att inleda med Pascal Saint-Amans, chef för OECD:s enhet för skattepolicy. Därefter blir det längre kommentarer från Mikael Lundholm, statssekreterare på Finansdepartementet, Inga-Lill Askersjö, rättschef vid Skatteverket, och Jesper Barenfeld, skattejurist på Volvo, innan vi öppnar för frågor från i första hand utskottets ledamöter.

Arbetsspråket för utfrågningen är svenska. Det tillhandahålls tolkning till svenska i de hörlurar som är utlagda. Vi har för avsikt att avsluta utfrågningen allra senast klockan 12.30.

Låt oss starta med Pascal Saint-Amans, chef för OECD:s administration för skattepolicy, som är mycket välkommen till Sveriges riksdag. OECD:s skattekommitté antog i slutet av juni 2013 en handlingsplan för arbetet med BEPS. I planen beskrivs 15 olika åtgärdsprogram som man ska arbeta vidare med och en tidsplan för arbetet.

Pascal Saint-Amans, mycket välkommen till denna utfrågning i svenska riksdagen!

Pascal Saint-Amans, OECD: Herr ordförande! Tack så mycket för inbjudan hit. Det är en stor ära och ett privilegium för mig att få tala här om dessa mycket intressanta frågor om BEPS, så jag är väldigt glad att jag har fått komma hit.

Jag ska försöka förklara för er varför vi sitter här, varför vi talar om erodering av skattebaser och vinstförflyttning och hur långt vi har kommit. Jag ska försöka delge er så mycket information som är möjligt här offentligt.

Jag ska börja med någonting grundläggande: Vad är OECD och varför vi ägnar oss åt skatter?

OECD är en internationell organisation med sitt säte i Paris och har 34 medlemsländer, inklusive alla europeiska länder, alltså också Sverige som är ett framstående land i OECD.

Vår kärnverksamhet när det gäller skattepolitik och förvaltning, som är mitt område, handlar om att eliminera dubbelbeskattning via sekretariatet för kommittén som rapporterar till rådet, där alla länder är representerade via sina ambassadörer och en gång om året också av ministrarna. OECD:s ministermöte hålls i maj. I sekretariatet som ägnar sig åt skatt ägnar vi oss alltså åt skattefrågor och arbetar med skattekommittén. Det finns vissa som sitter här i rummet som också sitter med där. Där samlas oftast de som leder skattedepartementen i olika medlemsländer, de som vi kallar våra deltagare.

Vår huvudaktivitet i denna grupp av länder som sekretariatet arbetar med är att få bort dubbelbeskattningen. Den är inte bra för gränsöverskridande investeringar, och vi är övertygade om att gränsöverskridande investeringar krävs för tillväxten och för jobben. Vi anser att våra medlemsländer verkligen behöver jobben och tillväxten.

Detta har vi arbetat med sedan slutet av 50-talet. Då tog vi till oss en skattemodell som ursprungligen utvecklades av Nationernas förbund. Den första konventionen antogs 1928 av Nationernas förbund.

Skattekonventionen ska ge medlemsländerna, och även andra länder, en modell som visar på hur man ska kunna få bort dubbelbeskattning på gränsöverskridande investeringar. Den bygger på en enkel princip som kanske är felaktig, men det är den man lär ut i skolan, nämligen att en boende i landet beskattas för sina intäkter medan en som icke är boende där bara beskattas för vissa intäkter. Det handlar om det land där man bor eller det land man kommer från. Ett amerikanskt bolag beskattas i USA men beskattas också på svensk marknad, så det kan bli en dubbelbeskattning. Detta är en dubbelbeskattning som man måste få bort, alltså i källstaten och i det land där verksamheten sker.

Vi har två olika bestämmelser som vi jobbar vidare med inom vår förvaltning. Den ena handlar om internprissättning och hur man ska prissätta en koncerns aktiviteter och tjänster. Om man tänker sig att alla skattesatser var desamma över olika gränser skulle ju en koncernchef strunta i huruvida pengarna beskattades här eller där. Men man bryr sig om detta i länderna. I Sverige bryr ni er om att ni ska få in intäkterna när man har skapat vinst i Sverige. Skatten hör ju i så fall till er. Då skulle ni inte gilla att dessa vinster sänktes och därmed togs ut i ett annat land.

År 1928 tog man i den första konventionen i Nationernas förbund in en regel som vi kallar armlängdsprincipen. Inom en koncern försöker man hjälpa och stödja varandra inom armlängds avstånd, och det måste handla om marknadsmässiga priser.

Vi har utvecklat denna modell för skattekonvention. Vi har utvecklat riktlinjer för internprissättning. I modellen för skattekonvention har vi också bestämmelser som gäller skattesamarbete och informationsutbyte, ett arbete som säkert är välkänt när det gäller banksekretess och hur man ska få stopp på den av skatteskal. Ni känner säkert till de olika framsteg som har gjorts på sistone, att vi nu ska ha ett automatiskt informationsutbyte som fungerar bättre när det gäller skatterna.

Detta var rent allmänt för att ge er sammanhanget.

Vad som har skett på sistone är lite svårt att säga. Men de senaste 15–20 åren har vi kunnat se vissa trender som har uppstått. Dessa trender har skatteförvaltningarna först kunnat iaktta. De har sett ett antal olika modeller som de inte gillar men som företagen använder sig av. De har försökt komma med anpassningar. När jag säger de handlar det om olika skatteförvaltningar i ett antal olika länder.

De nordiska länderna har varit ganska aktiva rent allmänt på det här området och ses som förebilder för många andra länder. Det har också Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Italien, USA, Kanada, Australien och Korea varit, så det är faktiskt en global trend som visar på att det är saker på gång.

Det skulle ta viss tid att göra den korrekta analysen av varför detta har börjat ske. Förmodligen är det för att statens och regeringens roll har ifrågasatts, vilket innebär att man ser på skatter på ett annat vis. Man optimerar och planerar. Det har blivit mer regel än undantag numera.

Vad som är ännu viktigare är att globaliseringen av företagen – Sverige är ett väldigt gott exempel på ett land med framgångsrika globala företag – innebär att det är väldigt enkelt att flytta inte bara jobben och tillgångarna från ett land till ett annat utan också att flytta vinsterna från ett land till ett annat land, framför allt i en tid då företagen är globaliserade men inte länderna. En nyckelaspekt för en stats suveränitet är att skatterna är själva kärnan i suveräniteten, och så har det alltid varit. De moderna staterna har byggt på denna konsensus och samsyn när det gäller skatter. Det är en del av demokratin. Här i riksdagen är det naturligtvis den åsikt man har, men det gäller alla parlament i västra Europa.

Vi har stått inför en situation där globaliserade företag verkar i en ickekoordinerad miljö där man inte har koordinerat skatterna. Det har alltså varit lättare att hitta kryphålen och klyftorna mellan de olika suveräna systemen.

Det har uppstått en ökande frustration inom skatteförvaltningarna som har omvandlats till den grupp inom OECD som vi inrättade för sju, åtta år sedan och som vi kallar för gruppen som arbetar med aggressiv skatteplanering. Där samlade vi ett antal skatteinspektörer från olika förvaltningar för att de skulle kunna utbyta information om de olika modeller och system som de hade upptäckt. Vissa system bedömdes vara illegala, alltså bedrägerier och skatteflykt, som vi kallar det, medan andra system snarare var skatteundandragande. Det kunde i vissa fall handla om miljarder euro, pund eller vilken valuta det nu handlade om i förlorade intäkter för staterna. I vissa andra fall var det skatteflykt. Då kunde man ta upp det hela i rätten, men att föra upp detta i domstol tar tid.

Antalet fall har ökat. I flera fall har skatteförvaltningarna varit helt övertygade om att de skulle vinna, men de förlorade. Jag har lett skatteavdelningen i den franska skatteförvaltningen, och jag var den som undertecknade olika dokument till högsta domstolen i Frankrike. Förmodligen gjorde jag inte mitt jobb ordentligt, för jag förlorade flera fall som jag verkligen trodde skulle ha

uppmärksammats på ett annat vis av rätten. Men det här är en global trend, så det finns en global frustration.

OECD började för 10–12 år sedan med ett projekt för att ta itu med vad vi kallar för omstrukturering av företag. Omstrukturering av företag var ett sätt att ta itu med vissa av konsekvenserna av skatter. Det var alltså omorganiseringar som i vissa fall var motiverade av andra skäl än skattemässiga, men i andra fall var det faktiskt rent skattemässiga skäl som ledde till omstrukturering. Man ändrade på systemet, tittade på risker och funktioner och lade över det till en annan juridisk person som beskattades med en mycket låg skattesats i ett annat land. Då blev distributören till beställare, det vill säga att en mångsiffrig vinst blev till en mycket liten vinst. Detta kunde skapa frustration, återigen, hos skatteförvaltningarna och departementen i olika länder.

Suveräna skatter har lett till något som är väldigt negativt. Den globala ekonomiska krisen har lett till en skattekras som tyvärr också leder till en social kris i många länder. Det har nu blivit ett slags väckarklocka för många länder. Det mest uppenbara men kanske inte mest djupgående skälet är att det handlar om att roffa åt sig pengar.

Det är inte alla regeringar som klarar sin situation lika bra som Sverige. Man vill verkligen ha in och vill åt pengar. Man inser att det finns storbolag i landet som inte betalar så mycket som man anser att de borde. Därför skulle man vilja ta itu med detta.

Det finns en annan ännu viktigare politisk fråga som jag tycker är bra att politiker engagerar sig i när det gäller skatter och internationella skatter, för det är verkligen politiskt. Vi står inför en situation där skatterna ökar överallt. Momsen har ökat i 24 av 34 medlemsländer i OECD. I USA har man inte moms, men alla andra länder har moms. Moms är ju ett väldigt kraftfullt instrument när det gäller att öka intäkterna, men det är också något som påverkar alla människor. Inkomstskatten har inte ökat lika mycket.

Övergripande kan man säga att skatterna har ökat för människor som inte kan förflytta sig på samma sätt, alltså småföretagare och enskilda. Samtidigt har man kampanjer i pressen, inte bara den press som ägnar sig åt skattefrågor utan även allmän press, som visar på att enorma bolag och multinationella företag har 3–5 procents skatt och att skillnaden mellan den nominella och den effektiva skatten är verkligen oerhört stor. Det är legitimt att det finns en skillnad mellan effektiv skatt och den nominella beloppet av många goda skäl. Det har inte att göra med planering utan om att man ska kunna hantera förluster. Det är ju inte någon orsak för ett företag att gå med förlust, men det handlar om hur man ska hantera eventuella förluster.

Det är olika skattesatser i olika länder som man verkar i, men om skillnaden är 20–25 procent mellan effektiv skattesats och den nominella visar det på att det är ett problem.

Vi har sett många historier av det här slaget i pressen. Framför allt har det handlat om den digitala ekonomin. Den är ju väldigt lätt att identifiera, skulle jag vilja säga. Förmodligen hade jag varit mer aggressiv om man hade kommit till en punkt där man inte hade samma historik bakom sig som de andra

företagen, om de också är risktagare. Men det gäller även många andra former av företag.

Ni har väl alla hört talas om utfrågningarna i det brittiska parlamentet. Jag ska inte namnge några bolag, men det var några som kunde känna doften av kaffe där. Det var en mycket livlig debatt kring dessa bolag, så det är en politisk fråga. Om man ökar skatterna för den enskilde, som för övrigt är väljare, måste man förklara varför en del riktigt stora och välmående storföretag – alltså inte de småföretag som verkligen drabbas av krisen – får låga skattesatser.

G20:s finansministrar och ledarna för G20 tog ett initiativ som lanserades före allt tumult förra året. Då drog vi i gång arbetet med att ta itu med erodering av skattebaser och vinstförflyttning. Det började vi med i maj. Sedan hade vi en presentation inför skattekommittén för skattefrågor i juni. Vi kunde göra en hänvisning till detta under G20-ledarnas uttalande i Los Cabos i juni. Jag är inte säker på att alla förstod vad som låg bakom detta när man talar om erodering av skattebaser och vinstförflyttning, men det stod med i alla fall. I november hade vi sedan en stor utfrågning i Storbritannien. Folk i näringslivet började också bli intresserade av skattefrågan. G20 gav oss mandat att skriva en rapport om erodering av skattebaser och vinstförflyttning.

Vi trodde att vi skulle få några år på oss att studera detta, men vi fick sex månader på oss att skriva rapporten för att ta itu med erodering av skattebaser och vinstförflyttning. Denna rapport har vi lagt fram för skattekommittén som stödde den enhälligt. Det är så vi arbetar, i samsyn. Man antar en rapport såvida inte någon har invändningar. Det är egentligen inte riktigt samma sak som enhällighet, som är regeln i EU där alla aktivt måste säga ja eller nej. Visst måste alla säga ja för att man ska uppnå enhällighet, men dynamiken skiljer sig åt ganska mycket.

I januari antogs rapporten. Den lades sedan fram för G20:s finansministrar under mötet i Moskva, och de gav den fullt stöd.

Jag älskar rapporter. Som ni vet är internationella organisationer bra på att ta fram rapporter, men jag är mer intresserad av att saker och ting verkligen händer av åtgärder och att man kan agera i den verkliga världen snarare än att bara beskriva vad som sker.

I vår rapport föreslog vi att man ska utverka en handlingsplan för att ta itu med eroderade skattebaser och vinstförflyttning. Rapporten försökte identifiera vad som inte stod rätt till och försökte också att inrikta debatten på vad problemen är. Då skulle jag vilja påpeka att rapporten visar på att vi inte kan mäta effekten av erodering av skattebaser och vinstförflyttning. Vi samlar inte in fakta kring detta på ett korrekt sätt. Det står faktiskt med i åtgärdsplanen att vi måste ha fakta för att se och granska vad som sker, så att vi inte väntar tio år med att agera nästa gång. Vi måste få syn på trenderna och förändringarna. Vi har också sett lite lustiga bevis som är ganska övertygande och som visar på att detta är ett problem. Jag visar på att det här är ett problem först så kan ni återkomma sedan. Men jag tycker faktiskt att vi har visat i rapporten att det här är ett problem. Jag ska bara ge lite antydningar om detta.

Brittiska Jungfruöarna hör till dem som investerar mest i Kina, Nederländerna och Ryssland. Men det är inte med inhemska pengar, som jag ser det. Det är en liten antydning.

Det finns några länder, vilka jag inte tänker namnge, som har tre gånger BNP från in- och utflöden. Det ser ut som att man är en kanal för vissa investeringar – detta av skatteskal. Den effektiva skattesatsen för ett antal företag närmar sig 5 procent snarare än 20–30 procent, som är den effektiva skattesatsen.

Vi har inte sagt att detta är ett problem, utan vi har sagt att vi ska vara försiktiga med att skylla på företagen. Företagen sköter sin verksamhet och gör affärer. Det ingår då kanske att undvika skatter i så stor utsträckning som det är lagligt, att planera – man kan kalla det vad man vill. Men det handlar om att se till att man inte betalar mer skatter än man är skyldig att göra. Det är ju någonting som man är skyldig sina aktieinnehavare, och det är inte problemet. Problemet är att det finns en gråzon som förmodligen har blivit allt större. Gråzonen handlar om fullfjädrad skatteplanering. Olika undantag är kanske något som olika parlament ägnar sig åt. Sedan finns det svarta området som är skattebedrägerier. Det är aggressivt och offensivt, och här bryter man mot lagen.

Det finns ett område där man kan försöka agera om man ser till att hamna i gråzonen. Det är inte så uppenbart alla gånger var man hamnar.

Vad vi säger är att all denna erodering av skattebaser är legal. Om ni inte är nöjda med den ska ni snarare ändra lagen än att skylla på företagen. Men det handlar inte om att gå emot företagen, utan här handlar det om hur man kan få företagen att ändra sina förfaranden.

Hur ska vi då arbeta med den nationella skattebasen, och vad skulle då vara rätt? Vet ni ens i Sverige vad som skulle vara rätt? Skattesatserna ändras ju från tid till annan. Det är svårt att skylla på olika länder. Vi ska emellertid försöka neutralisera de system som har noll skattesatser, där man bara placerar vinsten och inte har aktiviteter i företaget. Här handlar det om att utveckla en samsynsmodell så att vi kan få aktiviteterna i företaget och vinsten på samma plats och kan beskatta vinsten på den platsen.

Vad gäller miljön som sådan har världen förändrats. Vi ser stora förändringar. Sverige är ju inte med i G20, G7 eller G8, men vi har ju dessa. Vi ser att det finns en diversifiering. Också BRIK-länderna, Kina och så vidare, har gått med i arbetet, länder som inte hör till OECD. Det betyder att miljön förändras. Vi har standarder, modellavtal, skatteavtal och så vidare, men det kanske blir mindre relevant om det bara är OECD:s länder, 55 procent av världens ekonomi, som använder sig av dessa. Om G20 och OECD använde sig av samma modeller skulle vi täcka en stor del av världen. Och när jag säger vi utgår jag från att affärsvärlden inte heller vill att vår standard ska vara särskild från den man har på andra håll. I BRIK-länderna har man en dubbelbeskattning, till exempel vad gäller internprissättning. Här handlar det om att se vad som sker i de växande ekonomierna i världen i dag om man är importör. Man kanske vill se en källbeskattning, medan OECD kanske

exporterar vinster i större utsträckning och gärna vill se att det är vinsterna som beskattas.

Vi vill inte ha några dubbla standarder. Därför försöker vi att arbeta med G20 och se till att G20 och OECD hamnar på samma plan. Vi har nu en åtgärdsplan som G20 har samtyckt till. Jag har fem minuter på mig och ska försöka att gå igenom denna åtgärdsplan, och jag svarar sedan gärna på frågor om ni har sådana.

Denna åtgärdsplan har ni sett. Ni kunde ta kopior när ni gick in i salen. I åtgärdsplanen försöker man på ett heltäckande sätt ta upp hela problematiken. Vi tror inte att vi kan göra enstaka åtgärder på olika håll. Vi känner att det är en stor och viktig fråga.

Här handlar det om att vi nu måste se till OECD:s förmåga att ta fram en standard som alla OECD-länder och icke-OECD-länder kan skriva under på. Om länderna känner att den standard som finns inte är rättvis, inte fungerar och att det finns problem kan de vidta andra åtgärder.

Det har vi sett. Vi har sett att det finns länder som försöker urvattna det som finns i skattekonventionen. Man försöker ta fram alternativa versioner, andra riktlinjer för internprissättningar eller olika enstaka åtgärder.

Det måste vi ta i beaktande när vi nu arbetar med skattebaserobering och vinstförflyttning. Gör vi inte det kommer länderna inte att tillämpa detta, och det är inte bra för företagen.

Företagen kanske säger: Vi tycker inte om detta. Men det finns många företagare som säger: Vi ska titta på lång sikt, och då behöver vi detta. Vi måste se till de brister som finns i nuvarande modell.

Därför har vi nu en åtgärdsplan med tre stora huvudblock. Det första blocket är i princip nytt. Jag har försökt förklara att det handlar om att få regler för att slippa dubbelbeskattning och slippa friktion mellan olika skattesystem.

Vi måste se till de kryphål som finns. Det finns ett antal sådana. Det första kryphålet handlar om att man tar fram hybridinstrument där man har system som är oförenliga. Har man dubbelbeskattning kan man använda de kryphålen.

Vi har dessa hybridinstrument. Ett exempel på ett hybridinstrument är ett skattemässigt instrument där man har en obligation som omvandlas till en aktie. Det ser vi med ett antal företag där man har dotterbolag.

Man kanske ser att man gör vinster, säg i Finland, och använder sig av en obligation som görs till aktie. I Finland ser man det som en bonus. Det är någonting som är avdragsgillt. På så sätt kan man öka vinsten.

Detta är någonting som skattejurister arbetar med för att sedan göra det till en aktie i Sverige. På så sätt kan man undvika dubbelbeskattning. Det kan man arbeta med i stor skala runt om i världen tack vare de hybridinstrument som finns.

Detta har vi hört från regeringar. De säger att arbitrage är ett problem och att hybridinstrumenten är ett problem som vi måste ta itu med. Det finns

också annat, utan att ta ofullständigheterna i hybrider. Det handlar om olika lagstiftning och hur man beskattar vinst. Det har vi inte tittat på.

Vi har också CFC. Vi ser att nationella lagstiftningar kan ge effekter i andra länder. Här har vi ett block som är nytt. Det är obruten mark som vi nu träder in på.

Ett andra block handlar om nuvarande regler och brister där man missbrukar de system som finns. Man kanaliserar investeringar från ett land till ett annat. Det gäller till exempel Mauritius, där man har 27 procent av investeringarna i Indien. Man ser också hur man använder sig av olika avtal och letar efter bästa möjliga avtal.

Vi har en global miljö. Då kan man använda sig av bilaterala skatteavtal för att kanalisera pengar. Det finns också internprissättningsregler. Dem tittar vi också på. Det är internprissättningsregler som baseras på ett koncernföretag. Man har en koncern med kontor i Bermuda. Det som görs där finansieras med immateriella tillgångar.

Vi ser här att oerhört stora vinster som skapas i USA går till Bermuda. Det är 2 biljoner amerikanska dollar som på så sätt kanaliseras till Bermuda.

Vi ser att det finns problem med internprissättningsreglerna. Här handlar det om att vi hittar en samsyn. Här har vi ett andra block. Vi måste titta på de bestämmelser som finns.

Det tredje blocket handlar om öppenhet och insyn. Det behöver vi för att få en bra relation mellan skatteförvaltningar och skattebetalare.

Det vi har i åtgärdsplanen är en avrapportering från de olika länderna som också kan offentliggöras. Skatteförvaltningarna kan se var vinsterna görs och var man har aktiviteterna.

Det finns bestämmelser om offentliggörande från företagets sida. Företag som använder sig av olika förevaranden ska meddela skatteförvaltningarna vad de gör så att skatteförvaltningarna har en full insyn från början så att de inte sedan behöver hamna i domstol. Det handlar också om informationsutbyte.

Det är två övergripande saker som jag borde ha nämnt här. Det handlar om att öka kopplingen mellan skattebetalarna och skatteförvaltningen och att förbättra förfarandet för att undvika dubbelbeskattning.

Vi har haft bra regler för att få bort dubbelbeskattningen och också dubbel icke-beskattning. Det finns vissa fall där det återstår dubbelbeskattning för att regeringarna inte har varit bra på sådana förfaranden som är ömsesidiga när det handlar om ömsesidiga avtal där länderna måste anpassa sig.

Vi skulle vilja sträva mot arbitrage och ett sätt att lösa dessa tvister på något sätt.

Det är två övergripande frågor. Det andra gäller den digitala ekonomin. Är det specifikt eller inte? Vi har också hört väldigt intressanta saker från Volvo som har förklarat att även om man tillverkar lastbilar så ingår man på sätt och vis i den digitala ekonomin.

Det är fascinerande att studera detta och bedöma om det finns något specifikt här eller inte. Den digitala ekonomin är en källa till oro i ett antal länder.

Det måste vi ta itu med. Vi ska lägga fram en rapport i september 2014 för att analysera den här sektorn.

Sist men inte minst är det de 15 åtgärderna. Det handlar om en multilateral konvention för att implementera BEPS-handlingsplanen.

Jag vill avslutningsvis säga att handlingsplanen har utvecklats inte med brådska men i varje fall snabbt. Varför? Jo, därför att vi har en politisk miljö som kräver lösningar.

Om vi inte tar itu med detta snabbt kommer regeringarna att agera unilateralt. Det är inte bra för det internationella samfundet, inte bra för företagen och inte bra för handeln.

Risken vi löper här är protektionism. Vi vill inte ha någon skatteprotektionism. Vi måste agera snabbt. Detta skiljer sig från vad vi är vana vid.

Vanligtvis tar vi fem sex eller kanske tio år på oss med ett projekt. Det är kanske inte så spännande. Men att utveckla samsyn tar tid. Människor måste också kunna sova gott vid slutet av varje dag. Jag skämtar lite här. Men det tar tid att övertyga människor om att alla ska ha en framtid i vår värld som ständigt utvecklas.

I G20 är det uppifrån och ned. Det är ledare som säger: Vi behöver detta, och detta måste göras. Handlingsplanen ger ett slags riktning framåt för alla dessa 15 åtgärder. Vi vet vad vi bör göra. Teknokraterna i alla länder har fått instruktioner av OECD:s ministrar och G20:s ledare. De har fått höra vad man vill ska ske.

Det borde underlätta att lösa de olika små svårigheter som finns. Jag är själv teknokrat. Det är inte så att jag kritiserar den kåren. Men de kanske känner att de måste försvara sig i vissa fall.

Här har ni riktlinjerna som visar hur vi kan agera snabbt framåt. Därför har vi en tidsfrist på ett två år bara. Vissa länder kommer att kunna utveckla detta.

När det gäller reglerna för internprissättningen för immateriella tillgångar har man olika system för hybridinstrument som måste anpassas. Där har man ett till två år på sig. Ibland går det väldigt snabbt, och ibland är det svårt att hantera.

Vi har inrättat en arbetsgrupp som ska utveckla handlingsplanen. Vissa länder blev lite överraskade för att vi agerar så fort, för fort. Man skyller på oss för att vi agerar snabbt. Jag ville förklara varför vi går till väga så.

Nu kan vi samla alla länder. Alla är inbegripna i detta, och alla är väldigt aktiva. Alla säger att det är så. Även Sverige är oerhört aktivt i alla våra grupper när det gäller skatteavtal och internprissättning. Där har Sverige varit mycket aktivt.

Vi agerar snabbt. Jag vill tala om den bilaterala konventionen. I slutändan kommer vi fram med en mjuk lagstiftning. Det är vad vi ägnar oss åt i OECD. Det är därför vi har en samsyn. Det är moraliskt bindande och inte juridiskt sett bindande.

Det här är vad vi skulle vilja göra i stället för att om två år säga att vi här har de förändringar av skattekonventionen som vi föreslår, och så har man ett antal år på sig att ändra skatteavtalen. Jag vet inte hur många skatteavtal ni

har i Sverige. Ni har kanske någonstans mellan 70 och 100. Det kan ta tio år att ändra detta.

Vi skulle samtidigt vilja föreslå en multilateral konvention som tar itu med BEPS och kanske för det hela ett steg längre och tar itu med vissa bestämmelser som inte är så kontroversiella som en modell för en skattekonvention.

I stället för att ändra 70–100 avtal skulle man skriva under en multilateral konvention. Vi har en sådan konvention när det gäller ömsesidig assistans som har fått stöd av 75 olika länder. Det är väldigt kraftfullt. Det skulle kunna ske snabbare. Vi har skrivit en rapport som kommer att läggas fram för CFA och även för G20 i juni.

Vi kan se att OECD arbetar gentemot G20. Men det innebär inte att vi struntar i små länder som inte är medlemmar i G20. Det handlar bara om att allt vi gör tas upp i skattekommittén. När det godkänns där skickas det till en annan grupp länder som är G20 och ger visst politiskt stöd.

Där står vi. Vi arbetar med implementering. Vi har arbetsgrupper och fokusgrupper. Vi har olika delegater som kommer till Paris ofta, och vi har vårt kontor i Paris.

Det krävs vissa resurser för OECD:s sekretariat. Vi har begärt pengar för att utveckla det. Det handlar om 5 miljoner euro på två års tid.

Vi kommer också att ställa krav på medlemsländerna. Det tar mycket tid, men vi anser att det är mödan värt. Det handlar inte bara om att ta itu med BEPS. Det handlar också om att kunna ha kvar förmågan hos OECD att ta fram regler som det råder samsyn kring.

Det handlar inte bara om OECD-länderna utan om en större grupp länder där man också har G20-länderna.

Ordföranden: Tack så mycket för det, Pascal Saint-Amans. Vi fick både bakgrunden och höra dina åsikter om detta och inte minst dina tankar kring tidsplaneringen som också ger oss en god känsla för dynamiken i processen. Stort tack för det.

Pascal Saint-Amans är chef för OECD:s enhet för skattefrågor som just har presenterat OECD:s handlingsplan mot BEPS, Base Erosion and Profit Shifting.

Vi går nu vidare med kommentarer till OECD:s arbete med handlingsplanen och ger ordet först till Mikael Lundholm som är statssekreterare vid Finansdepartementet och som också tidigare har medverkat vid utskottets offentliga utfrågningar om arbetet mot skatteflykt och skatteundragande. Välkommen, Mikael, och var så god.

Mikael Lundholm: Tack så mycket, herr ordförande. Jag ska helt kort säga någonting om regeringens inställning till BEPS-arbetet och också kommentera något om hur vi arbetar med projektet från svensk sida.

Hela projektet är väldigt viktigt. Det är viktigt att motverka skatteflykt och skatteundraganden. Det här projektet är högt prioriterat från svensk sida.

Vår ambition är också att delta. Vi gör det redan väldigt aktivt i arbetet i olika arbetsgrupper som nu pågår. Jag ska kommentera det alldeles strax.

Den helt övervägande viktiga ståndpunkten från svensk sida är att vi ska se till att bevaka att små öppna exportberoende länders intressen bevaras i arbetet.

Det är då viktigt när man täpper till de kryphål som finns att man inte går längre än att göra precis detta, det vill säga att man går så långt så att man undviker internationell dubbelbeskattning.

Den slutliga handlingsplan som antogs i somras får anses vara välbalanserad. Det är en realistisk kompromiss mellan olika intressen och olika länder som har lite olika synsätt i dessa frågor.

Man kan titta på det internationella läget i dag när det gäller framför allt bolagsbeskattning. Man kan se en tendens till ökad skattekongkurrens. De nominella skattesatserna är på väg ned. Vi har sänkt i Sverige och har sett att i vår omvärld fortsätter andra länder med att sänka.

Det blir en konkurrens om skattebaser internationellt sett. I dag finns en etablerad standard för hur skattebaserna ska fördelas mellan källstaten där vinsterna genereras men också hemstaten där bolagen finns.

Det är mycket viktigt från svensk horisont att de 15 åtgärderna för att motverka BEPS som framhålls i handlingsplanen inte är inriktade på att ändra de rådande principerna för fördelning av beskattningsrätten när det gäller gränsöverskridande inkomster.

Problemet är att man har fallen där det finns inkomster som inte beskattas någonstans. I det fallet är avsikten med BEPS att återställa beskattningsrätten. Det tycker vi är helt rätt inriktning.

Jag ska säga något om det svenska deltagandet i BEPS-arbetet. Den bild som kommer här och nästa bild är en lista på de olika arbetsgrupper som OECD har satt upp. Jag ska inte kommentera dem något särskilt. Jag vill bara illustrera hur pass omfattande det är.

Det finns ordinarie arbetsgrupper, och vi deltar i dem. Det finns också en särskild arbetsgrupp som handlar om digital ekonomi, och vi deltar också i den.

De olika arbetsgrupperna har satt upp olika fokusgrupper. Det finns inte mindre än tolv fokusgrupper, och vi deltar i nio av dem. Det innebär att vi i dagsläget under loppet av hösten har allokerat ganska stora personella resurser för att prioritera det arbetet.

Det är nu inte mindre än 15 personer på departementet som på olika sätt arbetar med de frågorna, och till det kommer det som Skatteverket gör.

Det arbetet är i någon mån extraordinärt i OECD:s organisation, som Pascal Saint-Amans indikerade. Det kräver naturligtvis extra resurser. OECD har också bett de olika deltagarna, både OECD-medlemmar och icke-medlemmar, att vara med och finansiera detta. Det kommer vi att vara, och regeringen fattar beslut om det nu på torsdag.

Avslutningsvis ska jag säga något om regeringens syn på vägen framåt. Vi ser hoppfullt på detta. Projektet bör leda framåt så att möjligheterna att utöva

aggressiv gränsöverskridande skatteplanering minskar och också till att få bort dubbel icke-beskattnings och att det motverkas utan att man samtidigt öppnar nya möjligheter. Förhoppningsvis kan det också motverka den skadliga skattekonkurrensen på global basis.

Något som är viktigt i arbetet är att det blir lättolkade och lättimplementerbara regler, att de är förutsägbara och att den administrativa bördan minskar på både företag och skatteförvaltningar.

Jag vill återigen upprepa det som var det absolut viktigaste här. Det är att lösningarna inte går längre än att de motverkar dubbel icke-beskattnings och att de inte ändrar balansen mellan käll- och hemstat.

Det sammanfattar regeringens och Sveriges position i detta arbete.

Ordföranden: Tack så mycket för det, statssekreterare Mikael Lundholm vid Finansdepartementet. Tack också för beskedet om att regeringen bidrar med finansiering och att beslut fattas i veckan på torsdag. Det är förstås också intressant för oss.

Från Finansdepartementet går vi vidare till Inga-Lill Askersjö som är rättschef vid Skatteverket. Skatteverket har förstås en nyckelroll i arbetet mot skatteflykt och skatteundandragande och kräver just klara och lättolkade regler som ger verktyg för att driva arbetet på detta fält. Var så god för presentation, och välkommen!

Inga-Lill Askersjö, Skatteverket: Tack för det.

Vi har skrivit: Varför är BEPS viktigt? Jag inser att det inte är BEPS utan BEPS-arbetet som är viktigt. Det blev lite snabbt skrivet. BEPS i sig är det vi försöker undvika.

Vi inom Skatteverket har också tagit detta på stort allvar. Vi är 21 personer som jobbar med detta nu inom Skatteverket. Detta är en av de viktiga frågor som vi verkligen vill satsa på framöver.

Varför är nu BEPS-arbetet viktigt? Det vi ser ur ett rent skatteverksperspektiv är att globaliseringen i sig ställer allt större krav på beskattningssamheten. De företag vi ska beskatta i dag finns inte längre bara i Sverige utan också i andra länder. Det kräver ett mycket intensivt samarbete mellan myndigheterna i olika länder.

Företagen har möjlighet att utnyttja de olika ländernas interna rätt för att helt undvika beskattning eller i vart fall minska beskattning radikalt. Det är oerhört viktigt att vi på myndighetshåll då har en intensiv samverkan och ett samarbete.

Från Skatteverkets perspektiv är det skadliga kanske inte bara att det blir ett skattebortfall i sig. Det är också den påverkan det har på andra skattebetalare inom länderna. Om de multinationella företagen kan komma undan beskattning finns det som vi ser det en stor risk för att det slår tillbaka på de mindre företagen inom länderna som då inte heller har någon större lust att betala sina skatter och göra rätt för sig inom ett land.

Det är en viktig aspekt att ta i beaktande. Det Skatteverket har som syfte är att vårda viljan att göra rätt. Vi måste säkra förtroendet för skattesystemet. Det finns en väldigt liten acceptans bland medborgarna för sådana artificiella skatteupplägg. Det är viktigt att vi på detta sätt samverkar mellan länderna för att komma åt det.

Tydlighet, öppenhet och samverkan är vad vi ser att BEPS-arbetet mycket går ut på. Det är nyckeln till en effektiv skatteförvaltning.

Det är svårt att greppa BEPS-arbetet på tio minuter. Det är ingen som klarar av det eller att tala om vad det skulle ge för fördelar för skatteförvaltningen. Varje liten del i en action plan skulle kunna vara ett seminarium i sig.

Vi vill i varje fall från förvaltningens sida lyfta fram några delar som viktiga. Det första är möjligheten att åtgärda skatteupplägg.

Det blir lättare att åtgärda skatteuppläggen. De har tidigare gett en möjlighet till dubbel icke-beskattning. Företagen utnyttjar ländernas interna regler, och att en transaktion beskattas på olika sätt i olika länder. Det leder fram till den dubbla icke-beskattningen.

Ett exempel på det som Pascal Saint-Amans nämner är hybriderna. Ett exempel på en hybrid skulle kunna vara att man kan ha rätt att dra av en ränta i ett land. I det andra landet ses det i stället som en skattefri utdelning. På det sättet blir det inte beskattning i något av länderna. Vi hoppas på att det kan leda till en samsyn i arbetet och att vi kommer fram där.

Den andra delen är det ökade informationsutbytet. Det är en viktig sak i sig. Bara det att man ökar informationsutbytet har, som vi ser det, en preventiv effekt. Det ger oss också en stor möjlighet att åtgärda skatteundrandraganden genom den ökade informationen.

En tredje sak som vi tycker är väldigt viktig som vi vill framhålla från verkets sida och som vi hoppas mycket på är tvingande rapporteringsskyldighet, så kallade disclosure rules. Dem kan man använda när företagen ska redogöra för tveksamma skatteupplägg redan på ett tidigt stadium.

Då har vi möjlighet på ett helt annat sätt att ligga före och komma med ställningstaganden och i så kallade uppläggspubliceringar kunna tala om att vi inte kommer att acceptera detta. Det här upplägget kommer vi att reagera mot om andra företag använder sig av det.

Det ger en stor och bra möjlighet för informationsinsatser från vår sida. Det leder också till att vi på ett tidigt stadium kanske kan informera Finansdepartementet om det och tala om för dem att det krävs lagändringar.

Om man hade sådana regler skulle det i sig ge en preventiv effekt. Vi tror och hoppas mycket på det.

En fjärde sak som vi vill lyfta fram är tydligare och enklare regler. Vi är väl medvetna om hur komplicerat det kan bli att få länderna att enas i de delarna. Vi tror ändå att det är en nyckel till framgång. Enklare regler är trots allt till fördel för alla.

Skattesystemet blir enklare att tillämpa både för förvaltningen och för skattebetalarna. Det leder till en effektiv beskattning och färre processer. Det hoppas vi också på.

Vi har inte lagt ned så mycket möda på att ta reda på hur mycket arbete vi lägger ned på BEPS-arbetet, för vi lägger ned mycket tid. Däremot ser vi att det kommer att kräva insatser av oss om BEPS-arbetet leder till olika åtgärder.

Vi kommer som vi ser det att öka antalet internprissättningsutredningar. Det är komplicerade utredningar som kommer att kräva mycket resurser och krafter från Skatteverket. Det kommer att öka antalet dubbelbeskattningsärenden och prissättningsbeskeden. Det är komplicerade frågor som kräver stora insatser av oss.

Informationsutbytet enligt land-till-land-principen kommer också att kräva stora insatser från Skatteverkets sida. Det är en stor mängd information som ska hanteras. Vi ska inte ta in information om vi inte också använder oss av den.

Alltihop kommer att kräva att vi satsar på kompetensutveckling och att vi blir väldigt tydliga i vår styrning av och vårt stöd till vår förvaltning.

Jag vill avslutningsvis säga några ord om att vi redan har börjat arbeta lite grann. Vi jobbar inte bara inom BEPS. Vi försöker också att ligga före. Inför 2014 satsar Skatteverket mycket på de internationella frågorna.

Vi sätter in särskilt mycket personal just nu som ska jobba extra med särskilda kontrollinsatser inom internprissättningsområdet. Vi fortsätter vårt mycket framgångsrika arbete inom Norden med att tillämpa informationsutbytesavtalen.

När det gäller det nordiska samarbetet har vi för avsikt att jobba inom BEPS på samma sätt och enligt samma mönster som vi jobbar inom Norden. Det är ett framgångskoncept som vi vill fortsätta att arbeta med.

Vi kommer att jobba mycket inför 2014 med vårt CSR-arbete och försöka få en skattepolicy att bli en angelägen fråga för företagen. Självklart kommer vi också att fortsätta att jobba mycket aktivt inom BEPS-arbetet.

Ordföranden: Tack så mycket för det Inga-Lill Askersjö, som är rättschef på Skatteverket. Med det går vi vidare till Jesper Barenfeld som är skattejurist på Volvo. Volvokoncernen har en produktion i nästan 20 länder och en försäljning på 190 marknader. Jesper är mycket välkommen till riksdagen och skatteutskottets hearing. Var så god.

Jesper Barenfeld, AB Volvo: Tack för att vi fick möjlighet att presentera våra åsikter om detta mycket viktiga arbete!

Vi välkomnar ambitionen att förhindra aggressiv skatteplanering och skatteundandragande genom BEPS-projektet. Rätt utformat och med ambitionen att på ett koordinerat sätt komma till rätta med de problem som många länder i dag upplever har detta arbete potentialen att skapa mer likvärdiga konkurrensvillkor för företag av olika storlek och i olika länder. Även om bolagskatten i de flesta länder utgör en förhållandevis liten del av den totala skattebasen, och även om skatteintäkterna som andel av BNP har ökat de senaste 50

åren trots en kraftigt reducerad bolagsskattenivå, är det naturligtvis självklart att också bolagssektorn måste bidra med den andel som politiker och lagstiftare har avsett.

Vår uppfattning är, likt till exempel vad Pascal sade här tidigare, att arbetet med att förhindra BEPS måste ske med riktade åtgärder baserade på tydliga och välkoordinerade regler. Detta är enligt vår mening avgörande för att säkerställa tillräcklig förutsägbarhet och minimera risken för dubbelbeskattning. De specifika åtgärder som föreslås om att förhindra hybrider och skärpa CFC-reglerna är därför enligt vår mening rätt väg att gå.

På motsvarande sätt tror vi att förbättrade regler för att minska möjligheterna att utnyttja dubbelbeskattningsavtal på ett otillbörligt sätt är rätt sätt att förhindra BEPS. Det är dock mycket viktigt att även denna typ av riktade åtgärder utformas på så sätt att de träffar just de beteenden man anser oacceptabla och inte drabbar verklig affärsverksamhet.

Vi välkomnar också att projektet uppmärksammar att flera av de strukturer man anser oacceptabla har sin grund i lagstiftning som länder medvetet instiftat för att attrahera kapital och investeringar eller för att på annat sätt möjliggöra skatteplanering till det enskilda landets fördel. Skatteregler driver beteenden. Vi kan nämna hög skatt på cigaretter och alkohol och ROT och RUT som några tydliga exempel. Detta gäller naturligtvis även på bolagsskatteområdet. NID-avdragen i Belgien, *check-the-box*-reglerna i USA och patent-boxlättnaderna i England är bara några exempel på regler som alla är utformade för att attrahera kapital eller på annat sätt påverka beteenden.

Man kan förvänta sig att bolag följer lagar och regler, men det är inte upp till bolagen att göra subjektiva överväganden om vad som är rättvis skattekonkurrens mellan stater. Detta bestämmer staterna själva, och bolagen ska följa det. Det är därför mycket viktigt med bättre koordination av vad det internationella samfundet anser vara acceptabel respektive oacceptabel skattekonkurrens. Vi välkomnar arbetet i denna del.

Med detta sagt är vi bekymrade över flera delar av det arbete som nu sker. Det första gäller formerna för projektet. Som tidigare sagts är tidsramarna för detta enorma arbete minst sagt ambitiösa. Stora delar av projektet ska vara klara före nästa årsskifte, och allt ska vara färdigt före utgången av 2015. Om man dessutom betänker att så gott som alla de mycket komplexa frågor som nu ska åtgärdas har diskuterats i årtionden är risken enligt vår mening uppenbar för att det som nu drivs igenom i hög fart blir otydliga kompromisslösningar som leder till svåra tolkningsöverväganden och bristande förutsägbarhet. Vi ser redan nu en tendens att falla tillbaka på vaga begrepp som fair share, free activity och intangible related returns. Vi förstår och uppskattar svårigheten med att hitta konkreta och förutsägbara metoder för att förhindra BEPS, men subjektiva regler av denna typ är inte acceptabla och ökar enligt vår mening risken för dispyter mellan stater och därmed för dubbelbeskattning.

Beskattning måste utgå från tydliga regler, och vi måste veta vad vi har att förhålla oss till. Detta måste säkerställas trots den mycket korta tid som står

till förfogande. Denna uppfattning förstärks av det faktum att även små förändringar på detta mycket komplexa område kan få mycket stora konsekvenser såväl för bolag som vårt som för länder som Sverige. Detta gäller kanske i synnerhet små exportberoende länder som vårt, med stora inhemska multinationella bolag.

Det andra och kanske enskilt största orosmolnet gäller förändringen av den så kallade armlängdsprincipen, som nu diskuteras. Enligt rapporten behöver denna princip ses över så att den bättre säkerställer att vinster allokeras dit där värdeskapande sker. Detta gäller huvudsakligen frågan om hur man ska värdera och allokera rätten till avkastning från immateriella rättigheter och risktagande.

Även om detta kan förefalla som ett rimligt mål ser vi stora risker, eftersom uppfattningen om vad som är värdeskapande och hur man ska fördela rätten till teknologi och varumärken samt risken skiljer sig markant åt mellan olika länder. Traditionellt har finansiering och kontroll haft avgörande betydelse. Med andra ord: Den som gjort investeringen, haft kapaciteten att ta och tagit den finansiella risken samt styrt och kontrollerat verksamheten har haft rätt till de immateriella tillgångar som skapats. Det vi nu ser är en glidning mot att själva utförandet av vissa tjänster och aktiviteter, såsom kontraktsforskning, inte bara ska ersättas på en viss nivå utan också attrahera rättigheten till de immateriella tillgångar som utvecklas.

Det förslag vi hittills sett från OECD öppnar enligt vår mening dörren för olika tolkningar länder emellan om vem som ska ha rätt att beskatta avkastning från teknologi och varumärken. Vi som bolag har under lång tid styrt och finansierat vår verksamhet från Sverige och tagit de finansiella riskerna här. Det faktum att investeringar i utländska forskningscenter sker härifrån har i kombination med de senaste årens finansiella kris och lågkonjunktur inneburit betydande förluster för vår svenska del av vår verksamhet. Denna centralisering av finansiering och risktagande har gjorts under förutsättning att ägandet av teknologi och varumärke samt risktagande sker från Sverige och att avkastningen över tid ska komma Sverige till del. Om principerna nu ändras så att mer vikt läggs vid var funktioner som kontraktsforskning och marknadsföring faktiskt utförs kommer även värdet av detta att flyttas, i vårt fall ut från Sverige. Det skulle naturligtvis få mycket stora konsekvenser, såväl för oss som bolag som för ett litet teknologiorienterat land som Sverige, med många stora multinationella bolag och starka varumärken.

Det tredje område vi vill flagga för är risken för ökad administration. Kraven på administration och dokumentation inom skatteområdet är redan i dag mycket långtgående och resurskrävande. Detta är ett problem för såväl stora som små bolag, även om små och medelstora bolag sannolikt drabbas hårdast relativt sett. Administration ger inte mervärde för vare sig företagen eller bolagsskattebasen. Att minska på denna borde stå högt på agendan.

Tyvärr riskerar fokuset på minoriteten aggressiva företag och skatteupplägg att få stora negativa konsekvenser för den majoritet bolag och transaktioner som är strikt affärsmässiga. Den lösning man i BEPS-rapporten åtmin-

stone delvis verkar se framför sig är ytterligare dokumentationskrav och krav på att kunna ta fram information på mycket detaljerad nivå. Det är naturligtvis rimligt att kräva att bolag ska vara transparenta. Redan i dag kan myndigheter kräva bolagen på den information man anser sig behöva. Frågan är dock om det utökande av dokumentationskrav man nu överväger är ett effektivt sätt att stävja BEPS. Vår erfarenhet är att de många tusentals sidor i skattedokumentation som vi redan i dag tillhandahåller tillmäts mycket liten betydelse vid skatterevisjoner i andra länder. Exempelvis får vi ofta frågor från myndigheter om sådant som vi redan har med i vår inlämnade dokumentation.

Vi är därför tveksamma till om detta är rätt väg att gå. Visserligen är ambitionen enligt BEPS-rapporten att i möjligaste mån endast kräva sådan information som redan finns tillgänglig. Detta är naturligtvis en mycket bra utgångspunkt. Problemet är att de data som finns huvudsakligen är inriktade på den operativa uppföljningen och redovisningen, vilket har begränsat eller inget värde ur ett skatteperspektiv. Innan man utökar kraven på dokumentation och administrativa system bör man därför nog överväga i vilken mån man tror att detta kommer att förhindra BEPS. Vi tycker att man först och främst ska försöka optimera användningen av den dokumentation som bolag redan i dag har att upprätta. Förbättrade system för automatiskt informationsutbyte mellan myndigheter är ett mycket bra exempel på detta.

Avslutningsvis är vi mycket bekymrade över de individuella initiativ som flera stater nu tar med stöd av det allmänna politiska och mediala stödet för BEPS. Pascal var också inne på att detta är mycket viktigt. Som exempel har förslag på regler som skulle klassificera Sverige som ett skatteparadis diskuterats. Det finns också förslag om förändrade ränteavdragsregler som ska införas med retroaktiv effekt. Om projektet ska vara framgångsrikt och inte skapa ännu större utrymme för tvister och dubbelbeskattning måste det genomföras på ett koordinerat sätt och med ambitionen att skapa likformiga regler. Detta är onekligen en svår men mycket viktig uppgift för OECD.

Sammanfattningsvis välkomnar vi arbetet med att förhindra otillbörlig skatteplanering så länge det sker med riktade åtgärder baserade på tydliga och väl koordinerade regler som är lika för alla. Vi ser dock med oro på risken för fler dispyter och ytterligare dubbelbeskattning till följd av kompromisslösningar, bristande koordinering och en uppluckring av de principer för fördelning av beskattningsrätten som gäller i dag.

Parallellt med detta ser vi en tydlig trend mot aggressiva skatterevisjoner, där myndigheter i andra länder intar orimliga positioner för att på ett annat lands bekostnad öka sitt beskattningsunderlag. Arbetet med att förhindra aggressiv skatteplanering måste därför kombineras med ambitionen att stävja aggressiv skatterevision. Samma kraft som läggs på att förhindra BEPS bör därför läggas på att hitta förbättrade metoder för att förhindra och lösa denna typ av tvister.

Vår erfarenhet är att de flesta företag likt vårt inte är särskilt intresserade av var man betalar skatt, bara man inte betalar skatt mer än en gång. Det är inte företagens uppgift att lösa skattetvister mellan länder. Vi är beredda att

assistera, men i dag får företagen stå för en oproportionerligt stor del av de insatser som krävs för att hantera dessa tvister. Där dubbelbeskattning i slutändan undanröjs får vi i allt större utsträckning ligga ute med skatt i två länder under den långa tid som processerna normalt pågår. Man kan starkt ifrågasätta rimligheten i detta.

Vi välkomnar därför att handlingsplanen särskilt tar upp målsättningen om att hitta effektivare tvistlösningsinstrument. Det system som finns i dag är inte tillfredsställande, något som bekräftas av den statistik som bland annat EU-kommissionen tagit fram. Vi hoppas därför att länderna i och med detta projekt är beredda att ta krafttag för att kombinera skärpta skatteflyktsregler med effektiva och bindande tvistlösningsmekanismer.

Ordföranden: Jag tackar för de tydliga synpunkterna från Jesper Barenfeld, som alltså är skattejurist vid Volvokoncernen. Jag vill också tacka samtliga föredragshållare och presentatörer för olika aspekter på detta viktiga ämne. Nu öppnas för frågeställningar från i första hand utskottets ledamöter. Utskottets vice ordförande Leif Jakobsson inleder.

Leif Jakobsson (S): Jag tackar också föredragshållarna för genomgångarna, framför allt Pascal. Jag kan väl säga att du befinner dig i ett land där den här diskussionen än så länge inte är lika het som i de flesta andra länder. Det kan vara en följd av att vi inte har upplevt finanskrisen på riktigt samma sätt som man gjort i andra länder. Men den är gryende, och precis som ordföranden sade tog vi i våras i utskottet initiativ till en första diskussion.

Vi sitter här i ett litet kallt land nästan uppe i Arktis och funderar på vad som kommer att hända nu. Vi är ett land som är känt för att ha stora koncerner och vara enormt exportberoende. Det är klart att vi funderar på vad som ska komma av detta. Naturligtvis hälsar vi arbetet med största glädje. Givetvis blir man fascinerad av en tidsplan som säger att ett internationellt avtal om skattefrågor ska komma till stånd på ett par år. Det är inte vad vi har sett i allt annat internationellt samarbete. Men det vore självklart bra om det här kunde komma fram på ett konsistent sätt och snabbt.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Pascal, som reser världen runt och pratar om de här frågorna. Vi sitter här uppe och försöker förstå och hänga med. Det är klart att alla ser att det antagligen finns mer skattepengar att hämta totalt. Men i slutändan uppstår naturligtvis diskussionen om hur vi delar upp bytet. Vad jag tänker på är diskussionen mellan nord och syd kontra skatteparadis. Det skulle vara intressant att få höra lite reflektioner om hur diskussionen går i olika delar av världen. Vad har man för förväntningar?

Med anledning av det har jag en liten fråga också till Mikael Lundholm. Jag får väl börja med att säga att det är bra att vi får ett annat besked från regeringen i dag. Förra gången vi hade en utfrågning var intresset inte så stort. Regeringen hade till och med missat att vara med i arbetet. Men nu har Mikael Lundholm redovisat att man har tagit det här ad notam.

Jag tänker på den svenska inställningen. Mikael Lundholm redovisar att det viktigaste för oss naturligtvis är att se till att den typ av företag som vi lever av i Sverige inte far illa av detta. Det är självklart Finansdepartementets uppgift i allra högsta grad. Men det finns en dimension till. Jag skulle vilja fråga: Har ni samordnat detta med Utrikesdepartementet? Sverige har internationellt, trots att vi haft olika regeringar, en hållning som handlar om en rättvis värld, om möjligheter för utvecklingsländerna att inte bli utnyttjade av stora koncerner och multinationella företag. Det hade varit klädsamt om vi hade upprätthållit den svenska traditionen att ha båda de perspektiven med när vi pratar om förhållningssättet till BEPS.

Anette Åkesson (M): Jag tackar så mycket för intressanta presentationer. Jag har frågor till Pascal Saint-Amans om två områden.

Vad menar OECD med aggressiv skatteplanering? På vilket sätt anser OECD att denna skiljer sig från skatteundandragande och annan skatteplanering? Vilka indikationer har OECD på att det finns en OECD-skatteplaneringstrend bland de multinationella företagen?

Det är uppenbart att man behöver uppdatera politiken på området, men arbetet med BEPS går fort, skyndsamt, så snabbt som möjligt, skulle man kunna säga. Det kanske krävs ett snabbt agerande, men det finns ändå anledning till viss oro. Kommer man att kunna göra en genomgripande analys av konsekvenserna av de begärda åtgärderna? Finns det någon risk för en liten öppen ekonomi som är beroende av export så mycket som Sverige när det handlar om minskande skattebaser och hur man ska hantera detta? Finns det risk att det överförs till större marknader eller att man definierar fast driftställe på ett annat vis?

Pascal Saint-Amans: Tack så mycket, ordföranden! Jag har fått tre frågor, om jag förstod allting rätt.

Den första frågan handlade om hur vi ska dela på de skatter som finns och vad man anser i de framväxande ekonomierna och utvecklingsländerna om detta. Så förstod jag frågan. Om man tittar i ett globalt perspektiv – det är det vi gör inom OECD – kan man se att det finns en samsyn i de utvecklade och de framväxande ekonomierna. Jag skulle vilja säga att också utvecklingsländerna är överens med oss. Det handlar egentligen inte om hur vi ska dela på kakan, utan det handlar om att själva kakan har blivit mindre.

I årtionden har länder diskuterat hur man ska fördela kakan mellan källstater och hemstater och så vidare. Vi har diskuterat hur vi ska dela upp någonting som minskat. Nu är det så lite kvar att vi har problem. Pengarna finns under annan jurisdiktion i skatteparadis där det inte sker någonting, där man inte har någon riktig verksamhet. Vi kan gå in i en teknisk diskussion om det, men jag gillar att gå tillbaka till det som är grundläggande. Om 2 miljarder dollar har ackumulerats på Caymanöarna eller Bermuda kan man se att det finns en klyfta. De har inte egentligen uppstått där. Då är det bättre att man

säger att man måste ta itu med det och går tillbaka till den ursprungliga debatten om hur vi ska dela på detta mellan källstat och hemstat.

Det kanske behövs ett nytt koncept. Det tror jag blir nästa steg i vårt arbete. Det här är inte enkelt, för det finns en splittring mellan små exportländer, de stora exportländerna som USA och länder som ligger däremellan. Landet som jag kommer från, Frankrike, kanske kan hänföras till den senaste kategorin. Vi har också kapitalimportörer, till exempel Grekland. Om man tittar på nätverket för avtalet mellan Kina och Indien kan man se att de är kapitalimportörer men nu även är i kontakt med afrikanska länder på ett nytt vis. Detta avspeglas också i deras avtalsnätverk.

För att svara på frågan: Förväntningarna från ett stort antal länder, framför allt utvecklingsländerna, handlar om att få mer källskatt. Det gäller även Kina, Indien och Sydafrika. Ryssland ligger närmare OECD. Där ser man en skiljelinje, men det finns en överenskommelse mellan BRIK-länderna och OECD-länderna kring att BEPS inte handlar om att ändra balansen mellan källstat och hemstat. Det handlar om att täppa till kryphålen och få slut på denna dubbla icke-beskattnings. Då måste vi också föregripa nästa steg, som handlar om denna skiljelinje eller uppdelning mellan källstat och hemstat. Här får vi vara försiktiga, tycker jag, så att vi inte ser det hela på för kort sikt. Nu säger jag "vi". Detta gäller oss alla. Det ligger i vårt intresse. Detta är vad vi vill göra. Detta är vad regeringarna måste kämpa för.

Men i slutändan handlar det om suveräna rättigheter när det gäller skatteområdet. Länderna gör vad de vill. Det är vad jag försökte belysa. Om länderna blir alltför missnöjda med de internationella reglerna kommer de att frånga dem. Det finns en sådan fara. Jag hör kritiken. Man har identifierat risker. Man kan säga: Jaha, då förändrar vi ingenting. Vi inom OECD har våra regler, och dem håller vi fast vid. Utmärkt! Men om Kina bestämmer sig för att agera på egen hand, hur gör man då för att försöka få med Kina och utvecklingsländerna? Det finns ett gott syfte som gäller alla.

Det finns också en utvecklingsfråga i detta som handlar om att mobilisera inhemska resurser. Vi har i samrådsprocessen, som varit väldigt lång, tagit med utvecklingsländerna för att se till att man verkligen avspeglar deras åsikter och intressen och tar hänsyn till dem. Detta är ingenting som något land ifrågasätter, tror jag. Men det viktiga är att fråga sig hur vi kan bygga upp en samsyn. Det har påpekats här att företagen egentligen inte bryr sig om var de betalar skatt så länge de bara betalar den en gång. Men här måste vi försöka hitta en samsyn. Det är det svåra men fina i vårt arbete, det intressanta. Det finns en samsyn om att man ska få bort den dubbla icke-beskattnings. Det kanske är det allra viktigaste i åtgärdsplanen.

Nästa fråga handlade om definitioner. Nej, vi har inga definitioner. Vad man vanligtvis säger är att skattebedrägeri är samma sak som skatteflykt, vilket är olagligt. Skatteundandragande, skatteplanering och skatteoptimering – det finns olika ord för detta – innebär att man minskar sitt skattetryck men följer reglerna. Visst finns det alltid en gråzon. Det är i gråzonen skatteför-

valtningen ingriper och säger: Så här får man inte göra! Bolaget kan då svara: Jo, det kan vi nog göra. Till sist får då en domare avgöra.

Det finns områden där skatteförvaltningen aldrig ifrågasätter någonting, de vita områdena. Så finns det områden där man agerar illegalt. Man kan agera på ett sätt som man inte borde. Det kallas bedrägeri. Och så finns det ett område där det är svårt att egentligen säga vad som gäller. Därför talade jag om en gråzon. Det vi kallar aggressiv skatteplanering handlar ibland verkligen om att utnyttja ett kryphål som man inte tänkte på när systemet inrättades av ett parlament. Man röstar för en lagstiftning i ett visst syfte. Man förstår själva andan i lagstiftningen. Men så som lagen är skriven gör den det möjligt för folk att agera på ett visst sätt. Detta kan man använda sig av i stor skala. Det har vi sett till exempel genom olika regler för offentliggörande av information i Storbritannien. Storbritannien inser att man har förlorat väldigt mycket pengar, och det finns intresse av att offentliggöra information. Man har drabbats av oförutsedda konsekvenser av en lagstiftning som nyttjats på lagligt vis av företag. Man måste få bort detta innan man förlorar för mycket pengar, mer pengar än vad som var tänkt från början.

Det finns alltså egentligen inte några exakta definitioner utöver vad som sagts här mer antydningssvis. Men vi har sett aggressiv skatteplanering som ett område som skatteförvaltningarna oroar sig för. Detta är också någonting som företagen säger att man behöver tydligare regler kring. De vill följa reglerna, men om reglerna inte är tydliga kan vi hamna i fällan. Alla har både rätt och fel, kan man säga. Skatteförvaltningarna är ibland för aggressiva även de, men de senaste 20 åren har uppenbarligen företagen varit väldigt aggressiva. Detta får vi nog se som fakta innan vi tar ett steg vidare. Vi ska inte låta oss fångas i det argumentet.

Den sista frågan handlade om riskerna med vinstförflyttning. Det var en bra fråga. Det finns risker som står i konflikt med varandra. Å ena sidan kanske vissa källstater som gärna tar pengarna förlorar beskattningsrätten. Det påverkar intäkterna i ett land som Sverige till exempel. Det är en risk. En annan risk finns kopplad till att hålla fast vid att man vill ha rättigheten att beskatta. Då kanske det leder till dubbelbeskattning i slutändan för att ett land agerar unilateralt.

Det som har beskrivits av Jesper när det gäller att ifrågasätta Amsterdamprincipen – vilket inte är vad vi gör, sagt i marginalen – eller ändra reglerna, att det skulle kunna äventyra var man lägger sin verksamhet och äventyra tillverkning eller verksamhet i Sverige, är inte det som vi talar om. Vi talar om hundratals miljarder från verksamhet som ser ut att komma från immateriella tillgångar på Bermuda. Det är det vi vill angripa. Några företrädare för en av de största koncernerna i världen sade något mycket intressant till mig. De förklarade för mig vad som är bäst. Jag gjorde exakt samma presentation för dem som jag har gjort här under förmiddagen. Jag försöker säga samma sak vem jag än talar till. När det gäller immateriella tillgångar får det väl läggas till i Bermuda, fick jag höra – det är vad som måste göras, det var man skyldig aktieinnehavarna. Men det är rent nonsens. Det finns inget skäl att ha

detta i Bermuda om det utvecklas i ett annat land. Det är det vi måste hålla i åtanke när det gäller helhetsbilden av detta.

Vi är väldigt försiktiga när vi skrider till verket, även om vi agerar snabbt. Men vi måste ta itu med situationen. Ett skalbolag kan ha 850 000 bolag som finns med i gruppen, och en advokat eller en jurist kan hantera 1 000 företag. Det är fråga om stora vinster. Det handlar om ägande till immateriella tillgångar och intäkter från immateriella rättigheter.

Var det för detta Amsterdampprincipen utarbetades på 20-talet? Svaret är nej. Amsterdampprincipen utarbetades för att avspegla det som oberoende företag gjorde och skulle göra. Det måste vi hålla i åtanke om vi inte vill falla i fällan med juridiska spörsmål som inte leder till någon klarhet utan bara gör olika länder missnöjda, leder till tvister och undergräver samsynen. När det gäller riskerna måste vi som jag ser det verkligen ta hänsyn till vad som sker om vi inte agerar. Är inte det den värsta situationen? Det är vad vi har kommit fram till i vår analys. Därför måste vi agera nu.

Mikael Lundholm: Jag tror att det relevanta perspektivet när det gäller BEPS och allt annat arbete som pågår beträffande skatteavtal, informationsutbyte och olika sätt att komma åt frågor som är relaterade till dubbelbeskattning och icke-beskattning är att det handlar om att få på plats en mer heltäckande internationell legal struktur som skapar stabilitet och bra spelregler. Det gynnar alla stater och företag. Det handlar inte bara om Sverige och den industrialiserade världen, utan det gäller också låginkomstländerna. Alla tjänar på att det är tydliga och transparenta spelregler och att man kan undvika olika typer av tricksande och skatteundandragande. Det tror jag är det viktiga perspektivet. Det leder till ökad handel och ökad tillväxt och ger ökade resurser för alla.

Utvecklingsländerna har specifika problem. Vi är i Sverige bortskämda med ett skatteverk som är en av Sveriges populäraste myndigheter. Vi har en effektiv skatteuppbörd i Sverige. Den är tydlig och genomskinlig och har en hög legitimitet. Så är det inte i andra länder. Där finns det stora problem när det gäller skatteuppbörden och olika typer av skatteförfaranden.

Det är klart att sättet för de länderna att öka sina skatteintäkter mycket handlar om att bli bättre när det gäller skatteuppbörd. Här pågår ett internationellt arbete. Skatteverket är involverat i det, bland annat i Afrika. OECD är involverat; de här frågorna diskuteras i Global Forum och i OECD:s arbetsgrupp för skatter och utveckling. De diskuteras också i FN:s skattekommitté, där Sverige är representerat sedan tidigare. Det är viktiga frågor och de ligger lite grann vid sidan av frågan om BEPS, men jag tror att de är minst lika viktiga för låginkomstländerna när det gäller att öka sina intäkter.

Gunnar Andrén (FP): Herr ordförande! Föreställ er en vägkorsning. Från ena hållet kommer en liten personbil. Från andra hållet kommer i hög fart en cementtung lastbil. Vem får rätt? Det finns två möjligheter. Det ena är att störst går först. Det andra är att det finns bestämda regler så att man kan förutse vad som kommer att hända. Det anknyter lite grann till det fina uttrycket

legal structure, eller som Jesper Barenfeld sade, tvistlösningsmekanism. Det är ett annat fint ord för detta.

Jag vill fråga OECD:s representant: Även om man framöver får riktlinjer, hur ska tvisten när två bilar möts i korsningen lösas om det inte finns någon tvistlösningsmekanism i form av en internationell skattedomstol eller något liknande?

Mats Pertoft (MP): Herr ordförande! Tack för mycket intressanta föredragningar! Jag vill rikta en fråga både till mr Pascal Saint-Amans och Mikael Lundholm och skulle gärna även vilja få en kommentar av Jesper Barenfeld.

Vi talar här om det internationella behovet av klara och tydliga regler, särskilt för näringslivet som är verksamt i många olika länder. Det verkar uppenbart att frågan om öppenhet är väldigt viktig. Sedan talar vi om land-till-land-rapportering. Min fråga är: Hur mycket inbegriper denna land-till-land-rapportering möjligheten för tredjeländer att få ta del av den informationen och den möjligheten? Mr Pascal Saint-Amans var inne på frågan om de mindre ländernas möjligheter att få denna information och använda den.

Om vi vill ge näringslivet de regler som de efterlyser och minimera möjligheten till skatteplanering tror jag att tredjeländernas möjlighet att få tillgång till information är mycket viktig.

Pascal Saint-Amans: Ordförande! Vad gäller den första frågan om tvister håller jag helt med. Det är ett faktum att vi behöver ha gemensamma regler och riktlinjer för hur man går till väga. Vi behöver samsyn, för annars blir det som vid en bilolycka. Vi måste också kunna övervaka detta på något vis så att vi ser på orsakerna på samma sätt. Vi försöker därför utveckla gemensamma regler. Än en gång: Det handlar om att hitta vägar och att ha dem kvar på lång sikt.

När det gäller övervakning av reglerna har vi i skattekommissionen, vad beträffar tvistelösning, en artikel – jag tror att det är artikel 24 eller 25 – som handlar om ömsesidiga avtal. Den är ganska svagt skriven, det står: I fall av dubbelbeskattning som kommer sig av en anpassning i ett land för ett bolag.

Det kan också handla om internprissättning. Då gäller det beskattningen av tjänster. Dotterbolaget kan ligga i ett land och högkvarteret i ett annat, och då ska det inte vara 100 procent utan bara 50 procent. Man har visat att det var 50 och så ökade man vinsten. Därför ska man titta på detta. Men i det andra landet är följereglerna 100 procent, alltså där dotterbolaget ligger. Då har således bolaget beskattats till 100 procent, och som en följd av detta har vi dubbelbeskattning. Därför har man nu ömsesidiga avtalsförfaranden för att lösa problemet, där det första landet ska kunna övertyga det andra om att minska skattesatsen med 50 i enlighet med detta. Problemet är språkbruket i denna artikel. Man skriver att medlemsländerna, de som ingår i kommissioner, ska försöka verka för att det blir så, ska försöka samtala.

Alltför sällan kommer man överens om att stryka en del av skatten. Det är inte acceptabelt ur företagens synvinkel. Jag måste säga att jag hyser stor sympati för de bolag som drabbas av dubbelbeskattning. I mitt tidigare liv arbetade jag på behörig myndighet i Frankrike och löste ett fall år 2003 som hade påbörjats 1973. Det blev dubbelbeskattat i 30 år. Jag hoppades att företaget fortfarande var vid liv när vi kunde lösa fallet. Det är en skam att det ska ta så lång tid. Ett antal länder har varit motvilliga när det gällt att gå i den här riktningen, men till sist fick jag med i handlingsplanen att en av åtgärderna ska vara övervakning, alltså se till att det inte bara handlar om att sträva efter övervakning utan att det ska finnas en mekanism som gör att man verkligen kan undvika dubbelbeskattning.

Vi anser att det inte är en oacceptabel överträdelse om man deltar i att lösa en sådan tvist. Vi måste kunna täppa till kryphålen, vi måste få stopp på den dubbla icke-beskattningen, och vi måste också få bort den dubbla beskattningen genom regler som ska vara så vettiga och sunda som möjligt och genom mekanismer som ser till att man kan få undan den dubbla icke-beskattningen.

Det handlar om informationsutbyte. Johan, som sitter bredvid mig, utvecklar dessa länders rapporter gällande information mellan länder; det är en åtgärd i handlingsplanen. Medlemsländer och icke-medlemsländer samarbetar nu mycket jämfört med för fem år sedan. För sex år sedan var banksekretessen regel i så många olika länder, i så många jurisdiktioner, att det var omöjligt att få fram information om till exempel schweiziska bankkonton. Det gällde också många andra länder än Schweiz. Nu har vi fått stopp på det. Banksekretessen vad gäller skatter är över och vi går mot en mekanism för informationsutbyte.

I det här sammanhanget, även om det inte har att göra med specifika företag, är det samma tanke som gäller beträffande informationsutbyte och hur man ska dela information. Men vi har ännu inte kommit till den punkt då vi vet exakt vilken modell vi kommer att välja för detta informationsutbyte mellan länderna. Det diskuteras och jag kan inte säga så mycket om det, för jag ska inte komma med felaktig information. Tanken är alltså att den formen av information ska kunna delges alla länder som intresserar sig för den. Det kan finnas viss verksamhet som sker på deras territorium, och därför bör de känna till den.

Utbytet av information mellan länder handlar om att komma till en punkt där man inte ökar bördan för företagen. Det vill vi verkligen värna om. Det ska ge en god bild av hela situationen för skatteförvaltningen. Detta sätt att inte ge information till en skatteförvaltning är att verkligen överhoppa skatteförvaltningen med tonvis med dokumentation medan landrapporterna ska ge en tydlig, enkel modell, en bild, som ger en snabb förståelse av situationen. Det är syftet. Denna ska alltså kunna spridas till skatteförvaltningarna.

Det finns någonting som står emellan – det gäller frivilligorganisationerna – och frågan är vilken information skatteförvaltningen ska kunna ge. Här borde vi kunna hitta en samsyn mellan de olika aktörerna. Det har vi ännu

inte beträffande vad som ska vara offentlig information. Det kan bli problem för en del företag då det handlar om att delge konfidentiell information. Det kräver alltså en del arbete.

Jesper Barenfeld: Jag vill svara genom att ge en bild utifrån vårt perspektiv, hur vi betalar skatt och försöker vara mycket transparenta med det. Om vi tittar på de fyra senaste åren, från 2009, ser vi att vi haft en betald skatt på 41 procent, varav 79 procent har betalats i utvecklingsländer. Vi har alltså inte den utgångspunkten som Pascal Saint-Amans rätteligen har för att försöka komma åt skattesmitare eller vad man nu ska kalla det. Trots det ser vi bekymmer med det här projektet, för vi tror att om det inte utförs mycket noggrant och på rätt sätt kan även helt legitim verksamhet, såsom vår som inte finns i skatteparadis och annat, komma att påverkas.

När det kommer till country-by-country-reporting kan jag till att börja med konstatera att transparens är någonting som vi är för, såklart, även om allt som skapar mer administration är sådant som vi helst undviker. Men till den del som det verkligen utformas för att stävja BEPS är det naturligtvis positivt. Här finns en risk, som vi ser det, eftersom alla länder inte är bortskämda med ett lika bra skatteverk som Sverige där det görs korrekta och genomgående analyser. I stället kanske man ser att det finns problem på budgetsidan och att bolagen är ett ställe där man kan göra revisioner som kanske inte är sådana som vi är vana vid i Sverige.

Vi har haft ett system där vi betalar skatt baserad på inkomst. Om vi tittar på de förslag som nu finns ser vi att man ska ta fram skatt i förhållande till antalet anställda eller tillgångar eller kunder. När man får den informationen är frågan: Hur analyserar man det på ländernivå? Det faktum att vi har många anställda i ett land kanske inte alls betyder att vi gör vinster där, tvärtom. Det faktum att vi har massor med kunder i ett land är inte heller nödvändigtvis ett kriterium för att vi gör vinster. Vi har en lång historia med ett system för att beräkna, komma fram till, vad en vinst är och att beskatta den. Vår rädsla är därför helt enkelt att man inte använder informationen på ett omdömesgillt sätt och att man därmed skapar fler tvister. Men principen om ökad transparens är naturligtvis något positivt.

Mikael Lundholm: Jag kan säga att transparens och öppenhet i sig alltid är positivt. Jag vill dock ge lite perspektiv på detta med landrapportering. I grund och botten handlar BEPS-projektet, som jag sade tidigare, om att få till stånd en mer heltäckande, legal, internationell struktur. Det innefattar bland annat frågor om internprissättning och balans, att man får rätt balans mellan käll- och hemstat. Om man sedan ser att ett företag betalar väldigt lite i ett land och väldigt mycket i ett annat land, och det är en konsekvens av den legala strukturen och de balanserade principerna, ja då är det bra. Landrapporteringen i sig ger ju inte den informationen.

Man kan, som jag var inne på tidigare när det gällde utvecklingsländerna, konstatera att det inte är säkert att för att ett företag betalar lite i ett land man tricksar med reglerna eller att det är någon oegentlighet som pågår, utan det kan också finnas problem i det landet med uppbörd, effektivitet och så vidare. I princip är det alltså bra, men man måste också se vad som är syftet med BEPS.

Jacob Johnson (V): Det här är ett mycket stort och viktigt men också komplext område, och det tar nog lite tid innan man lär sig allt detta. Jag har en fråga till mr Pascal Saint-Amans i första hand. Det gäller kunskapen om problemets omfattning. Jag tyckte att ni sade att vi inte har möjlighet att mäta detta i dag, att det är ett problem. Jag skulle vilja veta vad ni anser att man bör göra.

Jag skulle vilja ställa en liknande fråga till representanten för Skatteverket. Vad behöver vi ytterligare för information i Sverige? Vi har i Sverige en diskussion till exempel om att vi har för dålig kunskap om förmögenheter; SCB gör inte längre förmögenhetsredovisningar. Finns det ett samband med den här frågan?

Sedan har jag ytterligare en fråga. Vi talar här om OECD och G20 i första hand, men också EU är en viktig aktör. Det pågår ett arbete inom EU om en konsoliderad bolagsskattebas, en så kallad trippel-CTB. Där har man diskussioner om hur man kan göra om beräkningar av bolagsskattebaser etcetera. Jag skulle vilja höra hur Pascal Saint-Amans, och även Mikael Lundholm och gärna Jesper Barenfeld, ser på det.

Hannah Bergstedt (S): Herr ordförande! Skatt är viktigt för jobben, konkurrensen, för varje lands möjlighet att utvecklas. Därför är det från ett socialdemokratiskt perspektiv också en rättvisefråga. Senast denna vecka lyftes det fram siffror om att skatteunderlaget är tio gånger större än det totala biståndet, en situation som gör att flera utvecklingsländer, trots stora naturtillgångar, exempelvis inte kan göra de nödvändiga investeringarna för att kunna växa, däribland att kunna bygga upp myndigheter som har legitimitet och som effektivt tar in skatter. Det har med tydlighet framgått att den gemensamma överenskommelsen om informationsutbyte och transparens är en viktig punkt för att kunna åstadkomma förändringar i fråga.

Givet att statssekreteraren bland annat lyfter fram land-för-land-rapporteringen som någonting bra och viktigt, om än inte fullkomligt som verktyg, är det med viss förvåning jag läser regeringens direktiv om Europaparlamentets och rådets förslag om det som handlar om att just kräva att ett företag rapporterar sina vinster och skatter i varje land där det är verksamt. Låt mig citera ur en skrivelse från den 26 november: Delegationen bör förordna att det inte införs några bestämmelser om land-för-land-rapportering av skatter. Man vill i stället uppmuntra till självreglering.

Hur förklarar statssekreteraren regeringens hållning givet den information som lämnas om arbetet med BEPS, dagens reflexioner samt ett tydligt besked som också lämnas av näringslivet, som vi kunde läsa om i veckan och som trycker på vikten av tydliga och gemensamma system?

Vidare skulle jag vilja ställa en fråga till Pascal Saint-Amans rörande utvecklingsländerna. De som drabbas hårdast av skatteflykten är inte medlemmar i OECD. Hur planerar man att säkerställa att deras intressen inte marginaliseras i detta minst sagt snabba arbete?

Pascal Saint-Amans: Ordförande! Att mäta problemets omfattning och hur man ska göra finns angivet i punkt 11 i handlingsplanen. Där tar man itu med detta. Det här är, som jag ser det, mycket viktigt, även om det är någonting som man måste göra på lång sikt. Den senaste tidsfristen i hela den här processen är 2015. Det är strukturellt. När det gäller att samla in information påverkar det hur vi granskar vad som sker. Ni verkar få den rätta informationen. Det är nyckeln till hur man ska gå framåt.

Vad är då rätt? Hur får vi in rätt information? När vi tittar på den här frågan har vi mycket fakta om bolagens skatter och om inkomstskatter. Man kan säga att det är en ganska stabil nivå. Man kan säga att okej, här är det inga problem för att bolagsskatten har gått ned. Men vårt intryck, vår känsla, våra funderingar om detta går ut på att den borde ha ökat avsevärt om vi tittar på lönsamheten, vinstens andel, på arbetskostnaderna och kapitalet. Ett antal företag har kanske inkorporerats, då har skattebasen ökat, och då borde det ha omvandlats till en ökning av intäkterna. Men så har inte skett. Det finns alltså inget enkelt svar, men man kan se att det finns olika faktorer som påverkar varandra och står i konflikt med varandra. Det är alltså inte så lätt att beskriva.

Vi får inte förlora ur sikte det vi talar om. Det handlar om någonting som är ganska litet om man tittar på de stora intäkterna. Momsen är ju den största inkomstkällan fortfarande, men det ser ut som om det ändå finns en överenskommelse mellan regeringar och parlament om att man måste samarbeta när det gäller bolagsskatterna. Om man inte betalar eller betalar för lite då är det den här skatten man tittar på, och det är den frågan som är den intressantaste när det gäller bolagsskatten. Det handlar om att ta fram en mekanism för att samla in fakta, strukturera all data och att kunna utläsa någonting ur den. Det är också en punkt i handlingsplanen.

Fråga två gällde EU. Ja, det är rätt att vi samarbetar nära med EU. Jag träffar kommissionär Šemeta regelbundet liksom hans medarbetare. Vi hade ett möte för några veckor sedan i Paris med alla som arbetar med skattefrågor vid mitt kontor och jag åker ofta till Bryssel för att se till att vi samarbetar, att vi verkligen följer samma linje, och att vi inte utför dubbelarbete. Vi är ju tjänstemän och avlönas med skattepengar. Det värsta av allt vore att vi arbetade parallellt och gjorde samma saker utan att samtala med varandra. Det är jag mycket noga med. Jag tycker att där finns en fin dynamik.

EU ber oss stödja dem. Paradoxalt nog är EU mer blockerat, för det är lättare att blockera när det krävs enhällighet i stället för samsyn. Vårt sätt är alltså lite mer flexibelt, lite mjukare, och länderna är mindre motvilliga att gå framåt, medan det i EU är mycket svårare. Vi försöker således stödja varandra. Det finns vissa skillnader i hur vi jobbar när det gäller länderrapporterna. Till exempel går de längre än vad vi gör, men vi stöder varandra, det är ömsesidigt, och vi arbetar nära tillsammans. EU har förmodligen en tuffare uppgift än vi. Vi kan därför troligen komma framåt snabbare. Men vi samarbetar.

Sedan gällde det utvecklingsländerna och hur man ska kunna se till att verkligen ta hänsyn till deras åsikter. Det vi gör, och som nu sker för första gången, är att vi har med åtta eller tio icke-OECD-länder som jämbördiga deltagare. Det är första gången som det sker inom en standardmekanism. Vi har arbetat med informationsutbyte, med öppenhet och insyn och att man ska kunna granska informationen. Här handlar det om att granska hur man implementerar. Det är 122 jurisdiktioner som är jämbördiga. Projektet handlar om att utveckla normer och fastställa dem. Vi har länderna Argentina, Brasilien, Sydafrika, Saudiarabien, Ryssland, Indien, Indonesien och Kina, och de avspeglar vad man på det stora hela anser i u-länderna. Också Colombia är med. Vi bryr oss verkligen om utvecklingsländerna så att det vi gör ska vara till nytta för dem.

Vi måste ha gemensamma normer, och vi har mekanismer som ser till det. Dessa länder kanske inte deltar jämbördigt på samma sätt, de deltar ju inte när det gäller att godkänna allt, men det finns ett antal olika förfaranden där de kan samarbeta. Att utveckla normer för fler än hundra länder som ska samarbeta är för svårt. Vi har rent praktiskt inte möjlighet att hantera det. Men vi kommer att hålla ett antal möten med olika utvecklingsländer. I januari och februari kommer vi att hålla tre möten, i januari i Colombia med den regionala skattemyndigheten för Sydamerika, i slutet av januari eller februari i Sydafrika med det afrikanska skatteförvaltningsforumet, där alla afrikanska länder deltar, och i Korea där alla sydostasiatiska länder som är utvecklingsländer deltar.

Vi har i åtgärdsplanen också beskrivit en mekanism för att FN offentligt ska stödja oss för att på sikt få med utvecklingsländerna. Tidigare stod OECD mot FN, men det handlade om ledningen. Vi har bjudit in FN att vara observatör; vi arbetar nu mycket nära, de har ledamöter närvarande och vi behöver deras åsikter för att verkligen kunna få med utvecklingsländerna.

Slutligen har vi också en mekanism som kallas för arbetsgruppen för skatter och utveckling där vi arbetar mycket med att stödja utvecklingsländerna. Det handlar om att stödja utvecklingsländerna genom att få bort skatteincitament som kostar alltför mycket för dem. I Ghana har till exempel 6 procent av BNP gått förlorat i skatteincitament. Det är den knepiga sitsen för dem.

Det handlar inte om hybridinstrument som inte matchar varandra. Vi måste ha arbetsgruppen för skatter och utveckling. Vi arbetar med utvecklingsbyråerna och olika myndigheter som arbetar med utveckling och de framväxande

ekonomierna. Utvecklingsländerna finns med, de är jämbördiga. Frivilligorganisationer och näringslivet är också närvarande för att vi ska kunna ha ett välfungerande forum.

Vi har ytterligare ett initiativ som jag tror mycket på och som vi kommer att leverera 2014. Det handlar om skatteinspektörer utan gränser. Det är ett initiativ för att hjälpa länderna att få stöd av erfarna skatteinspektörer och kunna anpassa situationen. De får även stöd från näringslivet, för det begränsar korruptionsriskerna. Vi har alltså en övergripande, holistisk, syn när det gäller utvecklingsländerna.

Det är viktigt att se framåt. 90 procent av världsekonomin finns i G20 och OECD, men det kommer att minska de kommande årtiondena eftersom utvecklingsländerna går framåt.

Inga-Lill Askersjö: Jag uppfattade frågan så att det gällde vilken information vi efterfrågar, vad det inte är vi har som vi skulle kunna få mer av. Du talade om förmögenhetsinformation. Där talar vi mer om privatpersoner, här är vi inne och talar om den information som vi behöver från företagen.

Här är det viktigt att skilja på det automatiska informationsutbytet och informationsutbytet på begäran. När vi tidigare agerat är det just informationsutbyte på begäran som varit det mest effektiva inom vårt projekt där vi jobbat med rättelser och med att ta hem inkomster från andra länder. Informationsutbytesbegäran har gett oss den bästa och mest specifika informationen. Det automatiska informationsutbytet i sig är naturligtvis också oerhört viktigt, för ibland vet man inte vad man ska fråga efter. Det kan vara den information man får automatiskt som ger möjlighet att gå vidare och som gör att vi vet vilken information vi ska efterfråga.

När det gäller det automatiska informationsutbytet är det också oerhört viktigt att vi noggrant identifierar vilka uppgifter vi ska delge varandra länderna emellan, inte bara för att det blir betungande för företagen utan också för att förvaltningarna som sådana inte kan ta emot hur mycket information som helst. Vi kan inte sortera och vi kan inte använda oss av den.

Det är ett oerhört viktigt arbete framöver att komma fram till vilken information det är fråga om. Framför allt handlar det förstås om olika transaktioner – vinster, antalet anställda och den typen av information som vi själva inte har och som vi skulle kunna få genom informationsutbytet.

Jag vill återkomma till det som jag tog upp tidigare om disclosure rules, alltså att information om tveksamma transaktioner också är information som vi skulle vilja ha utbytt mellan länderna för att på det sättet få transparens och veta hur vi ska gå vidare.

Jesper Barenfeld: Herr ordförande! Det gällde CCCTB eller en gemensam bolagsskattebas. Det är ganska klart att näringslivet har varit mycket positivt till det sedan projektet startade. Det skulle för bolagens del innebära att vi hade en gemensam bas för Europa. Det i sin tur skulle, i alla fall om det blev

rätt utformat, betyda att vi inte hade lika mycket konflikter. Det skulle naturligtvis också betyda att alla de problem man i dag ser med skatteplanering på grund av att bolagspartner överlappar varandra till stor del försvann. Man kan reflektera över varför aptiten för detta hos medlemsländerna varit så låg. Man kan i ljuset av BEPS också fundera över varför den varit det när näringslivet varit så positivt.

När det kommer till country-by-country-reporting vill jag, så att det inte är några oklarheter, poängtera att varje bolag, såsom vårt, redovisar den skatt man betalar i varje land. Vi har bolag i princip i alla länder där vi är verk-samma, och vi redovisar den skatt vi där betalar till den lokala myndigheten. Frågan är snarare hur detta ska fördelas mellan länderna, hur publikt det ska bli och hur man ska hantera det. Som jag sade tidigare är det, om länder be-stämmer sig för att ha automatiskt informationsutbyte om hur vår skattebördas ser ut i olika länder, naturligtvis någonting positivt.

Vi ställer oss tveksamma till hur olika länder kommer att tolka data som ska samlas in för att redovisas i förhållande till den bolagsskattebas som betalas i varje land. Vi ser en risk för att man kommer att tolka det på olika sätt.

Ordföranden: Sist i denna omgång får Mikael Lundholm svara på frågorna från Hannah Bergstedt.

Mikael Lundholm: Om det är okej vill jag ta tillfället i akt och även kommentera frågan om informationsproblematiken. Det är också ett av de problem som ska hanteras i projektet. Det handlar om att kunna svara på frågor om storleken på det och hur det har utvecklats över tid. Projektet innebär delvis att man ska ta fram mätmetoder och att plocka fram data från skattedeclarationer, årsredovisningar och annat. Man ska alltså jobba med det i projektet, och vi i fokusgruppen deltar i det.

CCCTB är ett EU-projekt som är ofärdigt och på en principiell nivå än så länge. Jag ser stora återstående problem med detta. Tanken är att de olika länderna ska implementera det i nationell lagstiftning. Frågan är då hur det blir och hur de matchar ihop. Men tanken är också att hela idén med en gemensam, sammanhållen bolagsskattebas ska leva ett parallellt liv vid sidan om de tidigare existerande systemen. Det återstår att se var vi hamnar i den frågan.

När det gäller frågan om land-till-land-rapporteringen tyckte jag att jag var tydlig, men jag kanske ska upprepa vad jag sade. Transparens och öppenhet är bra i sig. Det innebär dock inte att hela det här konceptet är oproblematiskt. Det handlar både om vad det kostar företagen att åstadkomma de specifika krav på land-till-land-rapportering som då eventuellt skulle komma, men det handlar – som jag sade – även om vad informationen egentligen säger. Vad innebär information om att ett bolag inte betalar särskilt mycket skatt i ett land? Beror det på att man tricksar, eller beror det kanske på brister i uppbör-

den i det landet? I princip är det alltså bra med information och öppenhet, men det är inte utan problem.

Ordföranden: Tack! Ordet går till Fredrik Schulte och därefter till Hans Olsson.

Fredrik Schulte (M): Tack så mycket! Jag har en fråga till herr Pascal om ett klargörande kring vem det här egentligen är ett problem för. På vägen hit tittade jag på OECD:s statistikdatabas över hur stor andel av BNP bolagsskatten bidrar med. Om man tittar på statistiken som började föras i mitten av 1960-talet var den 2 procent genomsnittligen för OECD-länderna. Fram till slutet av 1980-talet ökade den till ca 2,5 procent. Strax före krisen i Europa 2007 var den uppe i nästan det dubbla: 3,8 procent. Trots den ekonomiska krisen har den bara gått ned lite, till ungefär 3 procent.

Hur stort är problemet för OECD-länderna? Jag tycker att du har varit lite vag när det gäller var problemet ligger. Ifall man hävdar att frågan med erodering av skattebaserna är ett problem för OECD-länderna är det inte uppenbart. Min fråga är egentligen: Är det ett problem bara för utvecklingsländerna? Är det ett problem eftersom vi vill att de ska hålla fast vid nuvarande modell?

Hans Olsson (S): Jag gick i gång lite grann när mr Pascal Saint-Amans pratade om utfrågningen om företaget i det engelska parlamentet. Jag såg utfrågningen, och om man ska uttrycka sig milt var företagen som satt där inte speciellt komfortabla i den situation de befann sig i. Jag har sett att ett av företagen som mr Pascal också hänvisade till är på väg att etablera sig i Sverige. Det blir intressant att följa den utvecklingen.

Det leder mig in på att fundera lite kring företagen, beteende och moral. Det blir Volvos representant som representerar företagsvärlden, som jag kommer att ställa min fråga till. Inte därför att ni blev utsatta på samma sätt som de andra företagen blev utsatta i England, men förra året var det en stor diskussion i Sverige om att Volvo i princip inte betalar någonting i bolagsskatt och inte kommer att göra det under några år framåt. Du är alltså värd den frågan ändå.

Vi har även pratat mycket om skatteerosion, kryphål, missbruk av system och liknande. Regeringens representant sade: Detta är nog bra, men vi hoppas att det inte öppnas upp nya möjligheter för ytterligare skatteundrandragande. Jesper sade: Det kanske blir bra, men vi är oroliga för ytterligare administration och börda för företagen och sådant.

Samtidigt har vi gråzonen med aggressiv skatteplanering. Så länge aggressiv skatteplanering pågår måste samhället på något vis skapa mer regler för att täppa till hålen. Gunnar pratar om bilar; då kan jag prata om fotboll. Ibland känns det som att företagen med den aggressiva skatteplaneringen gör självmål. Det leder nämligen till att det blir allt fler regler för företagen.

Frågan handlar om – vilket det engelska parlamentet också var inne på – moral och beteende. Jag vet inte hur det går till i styrelser. Men – om man skruvar detta i botten – när företaget sitter där och ska fundera över sitt bokslut, är drivkraften att minska skatten då större än det moraliska ansvaret att bidra till samhället som ni ändå är en del av?

Mr Pascal kan också kommentera om en beteendeförändring är på gång när det gäller företags moral i fråga om skatteinbetalning.

Ordföranden: Tack! Den sista frågan handlade om normer, attityder och beteenden.

Båda frågorna var riktade till Pascal Saint-Amans och till Jesper Barenfeld. Vi låter Pascal Saint-Amans svara först.

Pascal Saint-Amans: Tack ordförande! Tack för frågorna!

Den första frågan handlar alltså om vem detta är ett problem för. Medlemsländerna i OECD har alla beslutat att detta är ett problem för dem. Det är inte vi som säger: Ni har problem; nu måste ni lösa det. Alla vände sig till oss – eller kanske inte alla – men det fanns en samsyn här. Denna samsyn drevs av ett flertal länder som sade att de hade en problematik som måste lösas.

Det är kopplat till två aspekter: intäktsfrågan och den politiska frågan.

Du har rätt när det gäller intäktsfrågan. Siffrorna som du citerade är de vi har på makronivå, och de visar inte att företagens skatt har kollapsat. Men vi måste, som jag har förklarat, analysera detta mycket mer på djupet. Det beror till att börja med på att företagens inkomstskatt fortfarande samlas in nationellt. Vi talar alltså om multinationella företags bidrag, de som har multinationella transaktioner. Om man tittar på dem i detalj har vi inte makrodata. Vi har mikrodata och den effektiva skattesatsen.

Olika system har avslöjats genom åren, och vi kan se att miljarder har gått förlorade. Från en mikrosyn kan man se att stora intäkter står på spel. Det är oroväckande för länder som vill samla in intäkter.

Ännu mer oroande är den politiska frågan ifall någon av dem som berörs av skatten lyckas minska den betydligt för att man utsätts för internationella transaktioner och därför måste följa regler som inte har kunnat utvecklas i takt med att affärerna har globaliserats. De som inte är inbegripna i internationella transaktioner anser att detta är orättvist. Det handlar inte bara om hur företagen agerar utan om att lagen är orättvis. Det handlar om lagar och regler som inledningsvis inte var avsedda att tillämpas på olika sätt inom samma område.

Gjordes detta utan att man var medveten? Förmodligen inte. Men det har nog varit ett sätt för alla länder att implicit hjälpa dem som är framstående. Att dessa regler inte har kunnat hålla takten med företagens agerande har inte skett av en slump. Det är inte en slump att USA gav sitt okej till check-the-box-bolagsskatt, alltså lagstiftning som tillåter amerikanska företag att inte betala någon bolagsskatt alls i USA om de inte tog hem vinsten. USA gjorde

på det sättet för att konkurrera med europeiska företag som stod inför sänkt bolagsskatt. Det berodde på EG-lagstiftning och olika territoriella system.

Det finns alltså ett organiserat system. Vad som är väldigt intressant är att alla regeringar på grund av krisen vänder sig till OECD och säger: Hjälp oss ur detta! Vi måste få stopp på skattekonkurrensen, det som implicit är skattekonkurrens och som nu leder till stora politiska svårigheter.

Du har rätt i att det som handlar om att öka intäkterna kanske inte är den stora frågan, även om en miljard i dessa tider trots allt är en miljard. Det kan vara viktigt att betala den skulden. Viktigare än så är dock frågan ifall bolagsskatterna ska behållas – vilket jag tycker är vad samsynen i både utvecklingsländer och industriländer handlar om. Även om ett antal olika ekonomer diskuterar hur pass relevant detta är finns det ändå en politisk överenskommelse om att man måste ha bolagsskatt. Jag tycker också att det finns vettiga ekonomiska anledningar för detta. Därför har man sagt att man måste ta itu med detta.

Alla länder, inbegripet Sverige – tror jag – de andra nordiska länderna, de fem stora europeiska länderna som Frankrike, Spanien, Italien, Tyskland och Storbritannien samt USA, Japan, Korea och Australien, säger: Vi vill lösa detta som vi har identifierat som ett problem. Frustrationen finns då över att man inte kan samla in fakta ordentligt för att kunna identifiera hur stora intäkter med utebliven skatt det handlar om när det gäller procentandelen av BNP. Vilken effekt har BEPS avseende bolagsskattens procentsats?

När det handlar om ändrat beteende kan man säga att BEPS har påverkat både positivt och negativt. En negativ effekt är mer osäkerhet. Med all respekt måste jag säga att jag inte håller med Jesper om hur man ska agera i osäkra situationer. Jag håller inte med honom eftersom vi öppnar för en övergångsfas. Om vi inte agerar snabbt får vi en lång period av osäkerhet. Därför måste vi agera skyndsamt.

När företag försöker uppnå någonting brukar vd:ar vara ganska otåliga och försöker vara så snabba de kan med sina åtgärder. Jag tycker inte att vi ska lägga skattepengar på att tjänstemännen ska ta tio år på sig för att förändra reglerna. Vi ska försöka få undan det lite raskt.

En av de positiva effekterna med BEPS är att det har varit som en väckarklocka för ett antal länder att verkligen försöka sluta medverka till aggressiv skatteplanering. Det kan man också se på hur en del stora advokatbyråer agerar, eller olika investeringsbanker, som lanserade flera aggressiva modeller som byggde på goda erfarenheter. Jag har talat med ett antal olika skattechefer och de som arbetar med investeringsbanker och så vidare och tycker att synsättet verkligen har förändrats det senaste året. Det som de sade öppet för fem år sedan har de slutat med. Det är som en väckarklocka för både regeringar och företag.

Vår grupp, där vi samlar skatteförvaltningschefer i 40 länder inbegripet den svenska chefen för Skatteverket med medarbetare, försöker främja ett förstärkt engagemang och ökat samarbete mellan skattebetalarna och regeringen. Det gör vi för att försöka begränsa den aggressiva skatterevisjonen och

inte störa företagen när de har någorlunda vettiga handelsmässiga regler för att agera på ett visst sätt. Vi försöker också främja att företagen ska vara mer öppna för insyn och hjälpa skatteförvaltningarna med riskbedömningar.

På frågan om det finns en beteendeförändring skulle jag alltså vilja svara ja. I skattelitteraturen kan man se att nya produkter om hur man ska hantera skatterna nu marknadsförs. I går tittade jag på ett mejl från en stor advokatbyrå om att titta på BEPS-risken. Man marknadsförde sig på det sättet. Jag hoppas att det hela går i rätt riktning.

Ordföranden: Tack för det! Vi ger även Jesper Barenfeld möjlighet att svara på frågan från Hans Olsson om Volvo. Var så god!

Jesper Barenfeld: Tack, herr ordförande!

Jag är mycket glad att du ställde just den frågan, Hans Olsson.

Vi ska vara tydliga med att det inte är så att vi inte betalar skatt. Som jag sade tidigare betalade vi 41 procent i skatt från 2009–2013 runt om i världen. 79 procent av detta var i utvecklingsländer. Vi har däremot inte betalat bolagsskatt i Sverige. Anledningen till det är, precis det jag sade i mitt anförande, att vi inte har haft tillräcklig lönsamhet samtidigt som vi har tagit jätteinvesteringar i forskning och utveckling härifrån. Vi ser det därför som ett bekymmer om vi inte får avkastning för det över tid och tycker inte att det är en rättvis fördelning av skattebasen. I vårt fall är det då till nackdel för Sverige.

Vi kan bara konstatera att Sverige har mycket låg bolagsskattebas. Det finns ingen anledning för oss att försöka undvika att betala skatt i Sverige. Jag hoppas att det är ett ganska tydligt svar. Vi har inte några Mauritiusupplägg där vi gör investeringar eller något liknande. Vi är där på lång sikt och har hållbara investeringsstrukturer för det.

På frågan om det är självmål att skatteplanera för aggressivt är svaret ett tydligt ja. Jag delar verkligen den frustrationen. Därför blir jag engagerad i dessa frågor. Vi försöker hålla oss på en linje som vi tror att de flesta länder accepterar. Vi ser också företag som inte gör det. Det är klart att det drar med det stora kollektivet. Därför vill jag också understryka vikten av att man när man utformar reglerna inte sköljer ur barnet med badvattnet utan verkligen försöker träffa det man inte anser vara acceptabelt.

För de allra flesta företag är varumärket betydligt viktigare än beskattningen. Vårt företag har tydliga skattepolicyer och codes of conduct som säger hur vi ska förhålla oss till detta och att vi ska följa gällande lagar och regler. Där lagstiftningen är otydlig ska vi inte syssla med aggressiv skatteplanering. Vi ska vara transparenta.

Ordföranden: Tack för det! Det finns utrymme för två sista, korta frågeställningar. De går först till Peter Persson och därefter till Christina Oskarsson.

Det får vara två ganska korta frågeställningar, och jag får även be om två korta svar på dessa. Då får vi utrymme att avsluta i tid.

Peter Persson (S): Tack, ordförande! Den här diskussionen handlar ytterst om att vi ska ha resurser för att upprätthålla välfärdssamhällen. Företagen är väldigt beroende av ett fungerande samhälle såväl när det gäller infrastruktur, utbildning som andra förhållanden.

Det finns två intressanta frågeställningar när det gäller tidens utveckling. Den ena är den sjunkande löneandelen i förhållande till vinstandelen i ekonomin som gör att skattebaserna i ekonomierna minskar då vinsterna tränger ut löneandelen, som jag beskrev. Det andra är att trenden för att locka investeringar och bibehålla verksamheter är att sänka skatterna kraftigt. I EU-27 har bolagsskatterna sänkts från 31,9 till 23 procent sedan 2000 och i EU-17 från 34,4 till 25,7. Jag ställer därför frågan till Pascal och Lundholm: Är det inte väsentligt att ta in problematiken med vinstnivåerna och välfärdens finansiering i den totala diskussionen?

Christina Oskarsson (S): Tack så mycket! Jag är nu den sista frågeställaren, och när vi nu har äran att ha mr Pascal här i dag vill jag ställa en fråga som kanske är lite på gränsen för just frågan om BEPS.

Inom EU pågår förhandlingar om nya EU-direktiv på upphandlingsområdet. I det arbetet ingår även Sverige. Det finns ett avsnitt som handlar om osunda förfaranden, det vill säga osunda affärsbeteenden som favorisering och korruption. Det finns också ett avsnitt som handlar om att man på grund av bland annat obetalda skatter och sociala avgifter ska kunna utesluta företag? Vi skulle gärna se att de förslagen blir verklighet.

Min fråga blir då: Samarbetar OECD med EU även när det gäller dessa frågor? Ser man till att företag som lägger anbud inom offentlig verksamhet är seriösa, det vill säga att man betalar sina skatter och sociala avgifter och inte utnyttjar skatteparadis eller har underleverantörer som hjälper dem att dumpa priset på anbuden? Många kommuner och regioner i Sverige vill redan nu ställa de kraven i sina upphandlingar, men tyvärr går det inte att genomföra på grund av att Konkurrensverket säger nej. Vi tycker dock att det vore bra om EU och OECD kunde samarbeta i dessa viktiga frågor så att det kunde bli verklighet.

Pascal Saint-Amans: Tack ordförande! Jag ska försöka svara snabbt på en väldigt svår fråga om skattekonkurrens. Som du tog upp här har bolagsskattesatsen sänkts över hela världen. Det pågår också en tuff debatt i USA om att sänka bolagsskatten. USA har den högsta bolagsskatten, 35 procent, i hela världen – fransmännen ligger faktiskt över, men fransmän är rätt bra på det där med skatter. USA:s bolagsskatt är väldigt hög; de skulle vilja sänka den.

Man ser en trend som handlar om skattekonkurrens. Vi menar att skattekonkurrensen i sig inte är något problem. Den skulle till och med kunna vara

sund så länge den inte resulterar i skadliga skattesystem. Det man har haft en samsyn kring sedan 1990-talet och sedan OECD lade fram en rapport 1998 är att skadliga skattesystem måste fördömas och bekämpas. Det som är skadligt är om man har ett preferentiellt skattesystem där man inte har tillräcklig öppenhet och insyn när det gäller gränsöverskridande investeringar. Att ha en låg skattenivå som genomförs på ett korrekt vis är alltså inte något problem.

Det stämmer att små och stora länder inte arbetar på samma sätt. I slutändan får vi inte överskatta skatternas effekter på var företagen lägger sin verksamhet. Vi som arbetar med detta är ofta helt besatta av skatter, men vi kan se att ekonomichefer och vd:ar tittar på många andra saker än skatter. De tittar på utbildad personal, säkerheten i landet, miljön, investeringarnas kvaliteter, den allmänna infrastrukturen och så vidare. Det måste vi faktiskt hålla i åtanke.

Skattekonkurrens är alltså inte ett problem i sig. Det blir ett problem när det är inriktat på till exempel vissa skadliga system. Det är en del av åtgärdsplanen.

I fråga om handlingsplanerna försöker vi ta itu med att återigen få i gång det arbete som har pågått sedan 1998 när det gäller skadliga skattesystem. Vi har en grupp som tittar på alla olika system som finns. Nu tittar man på patent. Jag vet inte vad konsekvenserna kommer att bli av det eller vilka beslut som kommer att fattas, men patentsystemen ses alltså över.

Det gäller även kantonernas olika system i Schweiz. Vi har inte tittat på system som inte är nationella än så länge, men det är ett problem i vissa länder. Kantonernas bolagsskatt i Schweiz till exempel motsvarar 80 procent av den totala skattebördan för företag. Det har man inte studerat tidigare. Vi vet att man har väldigt låga nivåer i olika kantoner för att försöka dra till sig internationellt kapital. Detta kommer vi alltså också att göra en översyn av.

Vi vill alltså få i gång det arbetet igen, och det kommer också att utsträcka sig till icke-OECD-länder. Vi kommer även att göra en översyn av kriterierna för att skärpa dem. Detta beror dock på vad vi kan komma överens om genom samsyn.

Det är svårt att ta itu med skattekonkurrens på ett öppet sätt. BEPS-projektet är inriktat på att neutralisera skatteeffekterna av att flytta vinsterna till ett jurisdiktionsområde där man inte har någon aktivitet i stället för att säga till Bermuda att de borde ha bolagsskatt – det kommer ingen att kunna granska eller driva igenom. Vi kommer inte heller att kunna styra vilken skattesats man ska ha eller hur snabbt det ska samlas in.

Som svar på den andra frågan har vi inte varit involverade i det offentliga upphandlingsdirektivet. Detta var alltså något nytt för mig. Vi har inte deltagit. Men med detta sagt har vi ett ganska gott samarbete med Europaparlamentet, med EU-kommissionen som jag också nämnde och även med rådet. Jag åker ibland till rådsmötena för att berätta om vår verksamhet.

Vi har ett samarbete med parlamentet i fråga om land-till-land-rapporterna men också skattekonsekvenserna av att inte få in skatt när det gäller vissa skattefrågor i länder där man inte har god öppenhet och insyn. Vi samarbetar

till exempel i Forumet för global öppenhet för att kunna identifiera vilka länder som följer reglerna. Kanske såg ni för två veckor sedan att vi hade ett möte i Jakarta där vi gjorde en övergripande bedömning av jurisdiktionerna och hittade fyra jurisdiktioner som inte följer reglerna. Det är Brittiska Jungfruöarna, Luxemburg, Seychellerna och Cypern – ett EU-land. Det har vi alltså tagit fram.

Vi har även samarbetat med Europaparlamentet, EBRD, Världsbanken och några andra. Vi förklarar för dem vad det innebär så att de kan anpassa sin politik när det gäller investeringar. När det gäller Europaparlamentet kan de se till konsekvenser för olika direktiv, som det du nämnde till exempel.

Vi deltar alltså inte dagligen i arbetet i parlamentet eller olika projekt, men det finns kopplingar.

Ordföranden: Tack! Jag ger också Mikael Lundholm tillfälle att kort kommentera frågeställningen om skattekonkurrens.

Mikael Lundholm: Som jag sade i min inledning är det ett problem. Vi har sett ökad konkurrens när det gäller bolagsskattebasen, och det har drivit ned de nominella skattesatserna i vår omvärld under en ganska lång tid.

Det handlar om rörliga skattebasen, och därför kommer de nominella skattesatserna ned snabbt. Det innebär att relativt sett större börda kommer på mer orörliga skattebasen. En obalans är naturligtvis ett problem när det gäller legitimiteten och trovärdigheten i vårt skattesystem. Det löser man inte bara med själva bolagsskattesatsen. Det handlar om att kombinera skattebaserna med den totala ekonomiska miljön som gör det attraktivt att driva verksamhet i Sverige. Det är vårt perspektiv.

Men när det gäller BEPS är det klart att fokus är på att få bort möjligheterna till dubbel icke-beskattning. Det är också en byggsten i att skapa legitimitet för vårt skattesystem. Man måste se det på det sättet. Detta är en komponent. Vi får ta det steget, utvärdera och sedan se hur man går vidare till nästa steg.

Ordföranden: Tack för de frågor som har ställts och tack för de svar som har berikat oss mycket!

Nu får utskottets vice ordförande tillfälle att avsluta utfrågningen.

Leif Jakobsson (S): Jag ska börja med att tacka för ett spännande seminarium. Tack framför allt till Pascal Saint-Amans som gjorde en avstickare på sin globala mission för BEPS-frågorna och dök upp här i Stockholm. Det är vi hemskt tacksamma för. Tack också till Mikael Lundholm från Finansdepartementet, till Inga-Lill Askersjö från Skatteverket och till Jesper Barenfeld som har varit här och försvarat Volvo och företagens färger på ett ypperligt sätt.

Som jag sade i min frågeställning är debatten här i Sverige inte lika djup och het som i andra länder, även om en morgontidning i går började inse att detta är något man kan skriva om. Vi får än så länge sätta detta seminarium på folkbildningens konto och på så sätt bidra till att debatten kan komma i gång och att fler intresserar sig för dessa stora och viktiga frågor.

Som ett bidrag till detta kommer detta seminarium att ges ut i form av en bok på svenska där allt som har avhandlats i dag kommer att finnas med. Tyvärr är vi inte lika snabba som OECD. Den blir inte klar innan jul. Det innebär att den inte kan bli årets julklapp, men vi tror ändå att den kommer att bli en bästsäljare framöver.

En personlig reflexion – jag ska inte kommentera annat och sammanfatta eftersom det är mycket att smälta – är att det utifrån många ingredienser i det här känns som att Sverige och de nordiska länderna skulle kunna ta på sig en tydligare ledartröja. Vi har en rättssäker och effektiv skatteförvaltning av ett skattesystem som är överblickbart och i de flesta delar rättvist men också en tradition av att se längre än till våra egna länder och fundera på vad den här typen av insatser skulle kunna innebära för en värld där spänningarna och klyftorna kanske blir mindre. Därför tänker i alla fall jag engagera mig mycket framöver. Jag tror att skatteutskottet kommer att följa frågan väldigt noga de kommande åren.

Hemskt mycket tack för detta!

Ordföranden: Med det är utfrågningen avslutad. Tack för visat intresse!

2011/12:RFR1	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Biologisk mångfald i rinnande vatten och vattenkraft – En uppföljning
2011/12:RFR2	UTBILDNINGSPOLITIKUTSKOTTET Utbildningsutskottets offentliga utfrågning om forsknings- och innovationsfrågor
2011/12:RFR3	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Offentlig utfrågning om biologisk mångfald i rinnande vatten och vattenkraft
2011/12:RFR4	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Konstitutionsutskottets seminarium om en nordisk samekonvention
2011/12:RFR5	NÄRINGSUTSKOTTET eHälsa – nytta och näring
2011/12:RFR6	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Frågeinstituten som kontrollinstrument Volym 1 och 2
2011/12:RFR7	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets öppna utfrågning på temat Missbruks- och beroendevård – vem ska ansvara för vad? torsdagen den 24 november 2011
2011/12:RFR8	TRAFIKUTSKOTTET Tillsynen av yrkesmässiga godstransporter på väg – En uppföljning
2011/12:RFR9	TRAFIKUTSKOTTET Trafikutskottets offentliga utfrågning den 8 december 2011 om järnvägens vinterberedskap
2011/12:RFR10	KULTURUTSKOTTET Verksamheten vid scenkonstallianserna – En utvärdering
2011/12:RFR11	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Kunskapsöversikt om nationella minoriteter
2011/12:RFR12	UTBILDNINGSPOLITIKUTSKOTTET Rapporter från utbildningsutskottet Förstudie – utbildningsvetenskaplig forskning Breddad rekrytering till högskolan
2011/12:RFR13	SKATTEUTSKOTTET Uppföljning av undantag från normalskattesatsen för mervärdesskatt
2011/12:RFR14	TRAFIKUTSKOTTET Trafikutskottets offentliga utfrågning den 29 mars 2012 om framtida godstransporter
2011/12:RFR15	ARBETSMARKNADSUTSKOTTET Arbetsmarknadspolitik i kommunerna Del 1 Offentligt seminarium Del 2 Kunskapsöversikt
2011/12:RFR16	NÄRINGSUTSKOTTET Offentlig utfrågning om life science-industrins framtid i Sverige

2012/13:RFR1	FINANSUTSKOTTET Statlig styrning och ansvarsutkrävande
2012/13:RFR2	FINANSUTSKOTTET Utfrågningsprotokoll EU, euron och krisen
2012/13:RFR3	TRAFIKUTSKOTTET Trafikutskottets offentliga utfrågning den 29 mars 2012 om framtida godstransporter
2012/13:RFR4	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET OCH NÄRINGSUTSKOTTET Uppföljning av vissa frågor inom landsbygdsprogrammet
2012/13:RFR5	FÖRSVARSUTSKOTTET FöU Forskning och utveckling inom försvarsutskottets ansvarsområde
2012/13:RFR6	CIVILUTSKOTTET Kontraheringsplikt vid tecknandet av barnförsäkringar
2012/13:RFR7	KU, FiU, KrU, UbU, MJU och NU Öppet seminarium om riksdagens mål- och resultatstyrning: vilka mål, vilka resultat?
2012/13:RFR8	UTBILDNINGSUTSKOTTET Utbildningsutskottets offentliga utfrågning om gymnasiereformen
2012/13:RFR9	UTBILDNINGSUTSKOTTET Förstudier om – Förskolan – Utbildning för hållbar utveckling inklusive entreprenöriellt lärande
2012/13:RFR10	UTBILDNINGSUTSKOTTET Hur kan ny kunskap komma till bättre användning i skolan
2012/13:RFR11	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets öppna seminarium om folkhälsofrågor onsdagen den 27 mars 2013
2012/13:RFR12	ARBETSMARKNADSUTSKOTTET Mogen eller övermogen? – arbetsmarknadsutskottets offentliga seminarium om erfaren arbetskraft
2012/13:RFR13	TRAFIKUTSKOTTET Offentlig utfrågning om sjöfartens kapacitetsmöjligheter
2012/13:RFR14	TRAFIKUTSKOTTET Offentlig utfrågning om flygtrafikledningstjänsten – har vi landat i den bästa lösningen?
2012/13:RFR15	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Offentlig utfrågning om oredlighet i livsmedelskedjan
2012/13:RFR16	UTBILDNINGSUTSKOTTET Utbildningsutskottets offentliga utfrågning om hur ny kunskap bättre ska kunna komma till användning i skolan
2012/13:RFR17	NÄRINGSUTSKOTTET Näringsutskottets offentliga utfrågning om en fossiloberoende fordonsflotta

2013/14:RFR1	SOCIALUTSKOTTET Etisk bedömning av nya metoder i vården – en uppföljning av landstingens och statens insatser
2013/14:RFR2	KULTURUTSKOTTET Uppföljning av regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid
2013/14:RFR3	KULTURUTSKOTTET En bok är en bok är en bok? – en fördjupningsstudie av e-böckerna i dag
2013/14:RFR4	KULTURUTSKOTTET Offentlig utfrågning om funktionshinderspersion i kulturarvet
2013/14:RFR5	TRAFIKUTSKOTTET Hela resan hela året! – En uppföljning av transportsystemets tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning
2013/14:RFR6	FINANSUTSKOTTET Finansutskottets offentliga utfrågning om ändring av riksdagens beslut om höjd nedre skiktgräns för statlig inkomstskatt
2013/14:RFR7	SKATTEUTSKOTTET Inventering av skatteforskare 2013
2013/14:RFR8	ARBETSMARKNADSUTSKOTTET Ett förlängt arbetsliv – forskning om arbetstagarnas och arbetsmark- nadens förutsättningar
2013/14:RFR9	SOCIALFÖRSÄKRINGSUTSKOTTET Offentlig utfrågning om vårdnadsbidrag och jämställdhetsbonus
2013/14:RFR10	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Subsidiaritet i EU efter Lissabon
2013/14:RFR11	SKATTEUTSKOTTET Utvärdering av skattelättnader för experter, specialister, forskare och andra nyckelpersoner
2013/14:RFR12	UTBILDNINGSPOLITISKA UTSKOTTET Utbildningsutskottets offentliga utfrågning om PISA- undersökningen
2013/14:RFR13	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets öppna kunskapsseminarium om icke smittsamma sjukdomar – ett ökande hot globalt och i Sverige (onsdagen den 4 december 2013)
2013/14:RFR14	KULTURUTSKOTTET För, med och av – en uppföljning av tillgänglighet inom kulturen